

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hátra 26 korona.

VIDÁKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hátra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos pott sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
Jósaei főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELKÜLÖS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, március 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Veséreltek: Olcsóbb villamvilágítást.

A képviselőház állása.

A hadsereg újjászervezése.

Szalikay ügye.

Kormánypárti képviselők a katonai javaslatok ellen.

Djémil hercegnő regénye.

Csátrák pimaszság.

Háborgó apácák.

A fekete ruhás hölgy.

A hársó temetése.

A botétkamatiabb leszállítása a pénzügyterekben.

A meteros közlekedés megnyitása.

Az igazságszolgáltatás tévedései.

Március tizenötödike.

Tárcsa: Katóka meggyógyult. Irta: Erdős R.

Regény-Csanak: Ezüstszög. Irta: Doyle A. Conan.

Olcsóbb villamvilágítást.

Arad, március 13.

Folytassuk egy kissé itt a papíron azt a vitát, mely a város szerdai közgyűlésén kezdődött meg az aradi közmühelyről. Volt annak a vitának egy pikáns része, mely megvilágítatlan maradt, bár nemzetgazdasági szempontból — a dolog erkölcsi oldalát tekintve — ez a legfontosabb része az egész közmühely-kérdésnek. A kormány által kilátásba helyezett kétszáz ezer koronás szubvencióra célunk, melyet a tanács olyan mohó igyekezettel akart megmenteni a villamos társulatnak — az aradi iparosság nevében. Mily félreismerése a

helyzetnek! Mekkora eltévelyedés a látszat világában!

A villamos társulat stílusát ismerni kell. Hangzatos frázissal kezdi a mondani-valóit s így tünteti fel a közmühely-ügyet is, mintha annak megvalósítása által áldozatot hozna e város közönségének. Aztán lejjebb hangol, — magyarul mondván: behuzza a farkát — és megalkuszik, szem előtt csak a maga célját tartja, az állam által adott kétszáz ezer koronás szubvenciót ki nem engedni a kezei közül.

Nem mondunk jóslatot. De miután az okosabb rendszerint enged, hát feltesszük, hogy a telekkérdésben a villamossági részvénytársaság újból az okosabb lesz és ilyen minőségben újból engedni fog. Milyen semmi dolog ez a telekengedmény a huszonötévi kizárólagossági engedményhez képest, mely kérdésben a villamossági részvénytársaság oly kolosszális okosságot tanusított. Mint Goethe kincskeresője, ki arany után kutat és boldog, hogy kukacot lelt, úgy a villamossági is beérné már az ingyen-telekkel.

Hát csakugyan ez a telekkérdés bántja a villamos társulatot? Csakugyan beérné az aranybányász a kukacokkal? Nem a telekre fáj a foga, hanem a tiz éven át évenként megadandó husz ezer korona, összesen kétszáz ezer korona állami szubvencióra. Ezt pedig nem hagyja ott, még akkor sem, ha a telket illetőleg kedvezményt nem kap. Ha le tudott mondani a kizárólagosság milliót érő kincséről, nem

fog ragaszkodni a telekhez sem. Aki ilyen önmegtartó tud lenni, az szerény marad továbbra is, nem tagadja meg a természetét.

Ha a társulat a törvényhatóság részéről egy kis ellenállásra talál, egyszerűen és gyorsan leteszi a spanyol büszkeséget s rögtön kész megalkudni a helyzettel. A háramlási és megváltási jogok meghosszabbításától az ingyen-telekig hosszabb volt az út, mint amilyen lesz az ingyen-telektől — mondjuk — az erkölcsi támogatásig. Ez természetes is, ha a kövér államsegély megvan, akkor könnyű lemondani a város részéről nyújtandó kisebb értékű dotációról.

Most már csak az a kérdés, hogy érünk-e valamit a közmühelyi? A tanács úgy állítja föl a kérdést, hogy a közmühely megmenti a szegény iparost. Most már az aradi kisiparos versenyezhetni fog a gyáriparral. — Oh, mily játéka a szavaknak!

Megmondjuk, hogy mivel van előnyben a gyáripár a kisipar felett: elsősorban *pénze* van, másodsorban nagy *konsumja* van s harmadszor *olesó hitele* van. Ugyan — kérdelem — pótol-e ezek közül egyet is a közmühely? Amit ez a kisiparosnak nyújt, az legutolsó helyen áll amaz eszközök között, melyekkel a kisipar megmenthető volna. Mert mit ér az, ha a kisiparosnak gépei vannak, de nincs munkája, nincs fogyasztó piaca? Mit ér az, ha pénze és hitele nincs? Ebben a tekin-

Katóka meggyógyult.

Irta: Erdős Renée.

Kedves, öreg Barátom! Az ön patronusa szent Chrisostomus, ugyancsak örvendezhet az égiek között a diadalon, melyet ön kivivott az ő nevében és az én rovásomra.

Atyám, ha tudná ön, mit érzek e percben, amidőn e sorokat írom? En pogány lelkemben gyönyörűsége, szelid, zsoltáros dallamok fakadnak és szállnak fel a mindenség Urához, ki hogy meghallja: igen erős esedezésem.

A szegény kis Katóka meggyógyult, Atyám! Érti-e? Meggyógyult. Semi baja. Ma voltam lenn náluk a déli órákban. Fenyő-illatot vittem, melylyel a kis beteg szobáját felüdítettem, átszellőztettem. A szegény özvegy milyen boldog!

— Kisasszony — mondta és átszellemült az arca — az orvos azt mondta: egy hét múlva fölkelhet az ágyból az én aranyom. Semmi baj! Semmi! Semmi!

Atyám, ön tudja, hogy egy hét óta éjjel-nappal a könyörületos Isten nevével szólítom a gyermek érdekében. Soha ilyen nagyon még nem kértem semmit. Ami a magam számára kellett: mindég megadta kéretlenül. Oly természetesnek találtam, hogy következetesen elfelejtettem megköszönni. Most azonban a térde-men, összekulcsolt kezekkel ostromoltam, ha nem volna bűn, azt mondnám: kényszerítettem, hogy virgalmas legyen.

Mikor az orvosok elveszítették a remény-

ségüket s az özvegy halott-halványan omlott össze a kis ágy előtt: felrohantam a szobámba és megálltam a feszület előtt. Haragos voltam és kétségbeesett. Megfeledeztem a köteles tiszteletről és így szóltam:

— Te, ha igazán vagy: most mutasd meg, mit tudsz.

Es elfordultam tőle és nem akartam látni addig, míg nem határoz. Kéveseltem a holt szimbolumot. Összefont karokkal álltam az ablakhoz és merően tekintettem fel az égre. Vártam valamit. Egy jelt, titkos ígéretet, egy szikrányi kegyelem-sugarat. És ime ez történt.

Nyugat felől, az összetömörült hófelhők lassan oszladozni kezdtek, foszlányokká szakadtak, mint átlátszó ködcsomók szerte váltak s egy parányi részen át egy pillanatra kilátzott az égből egy piros darab. Csupán egy pillanatra. Tán egész világon senkinek sem adatott meg látni ezt a kivillanást, csak nekem. S a felhők újra összetorlódtak, egybefolytak és lassan, nesztelenül hullni kezdett a hó. Alkonyodott.

Ekkor eszembe jutott ön éstanításai, buzgó igyekezete, hogy kora gyermekésemről higgyek a nagy Hatalomban, mely fölöttünk él és minden tavasszal csodákat fejleszt ki a szemünk láttára, virágban, fában, bogarakban.

És a csuda, mely a szemünk előtt fejlik ki, a szemünk előtt növekszik és változik át száz-ezer alakban, mignem megjárja a nagy utat,

hogy a kiserkedő vetés helyén melegengető hó-takarót látunk — a csuda, mondom, úgy meghatott e percben, hogy szerettem volna kirohanni a falak közül, el a városból; áttörni csendes, fehér, álmódú mezőségeken, fagykoszorus erdőkhöz s a nagy szent némaságban egy szót szólni fölfelé. E percben már hittem Katóka gyógyulásában. A nagy lázak nem aggasztottak. Gondoltam magamban:

— Lehetetlen az összeomlás. Nekem minden ígértetett. En bizom, en hiszek. Be jó is volt önhöz menekülni ez órákban Atyám. Soha úgy nem szerettem még a hűvös levegőjű szobáját, — szent Sebestyén képét a falon! A nyilak tövén mintha eleven piros vér csörgedezett volna és hullott volna le a kis porcellán mendencébe, engesztelő adományul azért a kis vergődő életért. Atyám, igen komoly percek voltak ezek. Ön beszélt nekem. En a szőnyegen guggoltam és hallgattam és elhittem mindent és elfogadtam mindent és megköszöntem mindent.

Katóka meggyógyult. Atyám, ezt tudni beh nagy, főlemelő. Vétkezem-e, ha azt mondom, hogy e csodában nekünk is volt részünk? Ünnek az áhitatos lelki atyának, nekem, egy fanatikus pogánylelkű leánynak és szent Sebestyénnek?

Maguk ketten persze összetartoznak. De én belerontok a harmoniába, ugy-e? Mindegy. Elvégre nem bizonyos, hogy az Isten csupán az ő szentjei által és arra hivatalosan kinevezett közegei által végeztet jó tetteket a földön! Nagy

tetben tehát a közmühely csak a szemét törli ki a kisiparosnak.

Felmerül azonban itt egy másik kérdés — et nunc veniemus ad fortissimum — az t. i., hogy a kormány vajjon könnyelmű volt-e, mikor ezt a kétszáz ezer koronás szubvenciót odaigérte a villamos társulatnak? Valljuk be őszintén, hogy a kormány részben tájékozatlan, részben könnyelmű volt. Agitáció és politika játszott közre a dologban, másrészt a kormány még nem volt birtokában olyan szomorú tapasztalatoknak, amelyeket azóta a Magyarországon szubvencionált közmühelyek fiaskója révén szerzett. Ha újra kellene ezt az államsegélyt megszavazni és Láng Lajos határozná ebben a dologban, azt hisszük másképp dőlné el a szubvenció kérdése.

Sajátságos felfogás dominált a közgyűlésen az államsegély erkölcsi oldalát illetőleg. Sokan előbb azt tartották, hogy a 200.000 koronát az iparosok kapják; holott — a mint Kristyóry János is mondta — ezt a pénzt az iparpártolás maszkja alatt a leggazdagabb gyáripár zsebébe csempézik. És mit szóljunk ahhoz a frivol felfogáshoz, hogy ezt ajándékot, ezt a pénzt nem szabad visszautasítanunk, mert ezt *Arad kapja*. — Nohát ez dupla frivolitás, dupla önámítás. Első sorban is az a pénz az ország pénze s nem a kormány pénze s különösen nem a csákiszalmája. Másodszor pedig azt a kincset nem az iparosság kapja, hanem egy olyan társulat, amely arra nem is szorult és amelynek ez a pénz bagatell dolog.

Igaza volt annak a javaslatnak is, mely szükségesnek tartotta a kérdés komolyabb tanulmányozását, érettebb kifejtését. Azt mondják — például — hogy a közmühely által olcsó hajtó-erőt kapunk. Hát olcsóbb-e vajjon ez a hajtó-erő, mint a gázerő? Hisz ennek van nappali árama, mely alkalmas ipari célokra! Tiszta és összehasonlítható adatokat kérünk arra, *hogyan aránylanak e két erőnek — a villamos és gáz-erőnek — költségei egymáshoz?* Mert elvégre is itt nem egy gazdag bankgyár minden áron való dotálásáról, hanem

olcsó mechanikai erő előteremtéséről van szó.

Ugyilátszik azonban, hogy a villamos társulatnak sikerült a dolgokat másképp — szituálni. A *sic vos non vobis* klasszikus esetével állunk itt szemben: a szegény iparosok addig kapargatták a sült gesztenyét a tűzből, míg az végül oda hullott, ahova legkevésbé kívánták; a villamos társulat ölébe. Mert tudvalevő, hogy a kormánysegélyt gépek beszerzésére és egy közmühely létesítésének céljaira az érdekelt iparosság egy szakcsoportja járta ki s hogy-hogy nem elesett tőle. Néhány ezer forintot kért csupán, melylyel minden céljuk kielégített volna, nem nyertek azonban ígéretnél többet; a villamos társulat ellenben százazretket kapott s az iparosok érdekei még sincsenek kielégítve.

Aradváros tanácsa a dolgok ilyen állása mellett nagy kötelesség előtt áll. Alaposan és elfogulatlanul kell megegyeztetni tanulmányozni a kérdést és módot kell nyújtania törvényhatóság tagjainak az általános és összehasonlítható adatok megismerésére. A közönség érdekeiről való gondoskodást nem az képezi, hogy a tanács ingyen telkeket ajánlgat fel a társulatnak, hanem inkább ha arra igyekeznek, hogy a kormányhatósági szubvenciót csak a *jelenlegi drága világítási árak leszállítása ellenében kapja meg a társulat*. Kétségtelen, hogy az a kétszáz ezer korona, melyet a villamos társulat lyukas hidon talált, nem egy gazdag gyártulajdonos-bank hízalására, hanem a város közönségének, különösen az iparosságnak volt szánva. Nyugodjunk bele a céljattévesztett szubvencionálás ilyen alakulatába; de ha már a város előjárósága a közmühely-kérdést nem tudta a közönség óhaja szerint megoldani, vigye keresztül azt, hogy a villamos társulat a kövér államsegély ellenértékéül szállítsa le a világítási árakat a *mostaniak felére* s a bevezetéseket *önköltségére* végezze. Az a kétszáz ezer korona akkora összeg, hogy érte több áldozattal járó engedményt is tehet a villamos. Mert hisz azt csak nem lehet tagadni, hogy a világítási árak leszállításával a társulat

is ép úgy nyerne, mint közönség. A tanács pedig elérné azt, hogy az elkövetett hibát nem az elveszendő értékek kicsinylésével, hanem az elnyerhető előnyök megszerzésével pótolta helyre.

Sándor Pál összeférhetlensége. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága — mint Budapestről táviratban jelentik — *Andrássy Gyula* gróf elnöklete alatt ma délután tárgyalta *Sándor Pál* összeférhetlenségi ügyét, melyet maga Sándor Pál jelentett be. A bizottság a bejelentést visszautasította, mert Sándor Pál bejelentése összeférhetlenségi eljárás alapjául nem szolgálhat.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 13.

Két elintézetlen ügye maradt ma az elnőzéknek: az egyik a *Ráth* Endre dolga. *Ráth* ugyanis még a tegnapi ülés végén kimagyarázta a királyi esküről tett közbeszólását és várta a rendreutasítás visszavonását. De mint-hogy *Apponyi* azt mondta, hogy ez nem reá tartozik, *Ráth* ma reggel leste a boldogító szót. De ma is *Apponyi* elnökölt és *Ráth* bus mosolylyal vonult ki a folyosóra, későbbben azonban *Tallian* alelnök visszazonta a rendreutasítást.

A másik elintézetlen ügy a *Kubik* fenyegetése volt, hogy ma „a terrorizmusról oktatást” fognak adni. A titokzatos fenyegetés azóta tárgyaltan lett. Mert miként a miniszterelnök kijelentette, semmiféle bizalmas rendeletet nem adott ki a budapesti küldöttségek eltiltására.

Igy aztán egész csendben folytatódott ma az obstrukció. *Szederkényi* Nándor kezdte meg a vitát széles alapon és széles gesztusokkal. A Ház külső képeről ma valóban nem volt észrevehető, hogy obstrukció van. Egy csendes hang, szikár öreg ur szónokolt, a padok jobbról és balról majdnem teljesen üresek voltak és a karzat, a mely ma is tömve volt, unatkozott szörnyen.

Ma különben a tót nemzetiségi képviselők is csatlakoztak az obstrukcióhoz és *Veszelyovszky* jelentkezett a szólásra — *Kubik* Bélánál, az obstrukció rendezőjénél.

és fölséges tetteket eredményezhet kicsiny és alantas dolog Zsarnokok és hitetlenek: hisz ket és vértanukat támasztanak, amiát a ... nelem számos példája bizonyítja.

Elvégre én csak egy exaltált gondolkodó, felületes lény vagyok, de ha a *Katóka* gyűlésében csak egy szemernyi részem van is, már érek annyit az Ur szemében, mint azok a nők, akiket kiéhezett oroszok téptek szét *Nero* cirkuszaiban. Vagy talán mégse? Ennek az eldöntését önre és szent *Sebestyénre* bízom. Mi engem illet, e percben oly bizonyosan érzem fejem körül az aureolát, mint akármelyik professzionátus martyr. Remélem nem szid őszre e kijelentésemért? Igazán nem volna szép! A mostani hangulatban! Mikor sokkal közelebb állok az éghez, mint a földhöz...

Marka persze nem érti, mi ment végbe bennem. S ennél fogva valami újabb belonságtól félt. Az asztal mellett áll és apró ruhadarabokat szab jó meleg flanelből *Katóka* számára, de titkon fel-felpislant, néz, figyel, s hogy nem jut ki kezemből az új testamentum, már-már vallási őrjöngéstől tart. Kérem, világosítsa fel. Mondja neki, hogy megtértem, hogy átváltottam, hogy hiszek. Erre ő joggal azt felelhetné: miért csak most? Hiszem mióta élek és gondolkodni tudok: legalább tíz eset volt olyan, ami okot adhatott volna a megtérésre! Velem is estek meg csodák; rólam is hárultak el nagy veszedelmek a legkülönösebb módon; engem is értek nagy meglepetések, tünény-számba menők. Mért nem bámultam, hálálkod-

tam, szálltam magamba akkor? Miért nem? Hiszen e dolgok még közvetlenebbül érintették lelkemet, mert szorosán rám tartoztak. S most a kis házmester-leány, aki senkim, semmim, váltotta ki belőlem az elismerést, a láthatatlan erővel szemben?

En Istenem — hát igen. Az ember önön-magához oly nagyon közel van, hogy nem láthatja jól önmagát és az őt körülvevő dolgok lényegét. Valamint egy képről sem tudjuk megmondani milyen, ha az arcunkat közel visszük a vászonhoz. Események is csak bizonyos távlatból hatnak. És én pedig nem vagyok elég öreg, hogy a magam dolgai fölött akár elbámuljak, akár meghatódjam, akár gondolkodóba essem.

Kivéve egyetlen körülményt, amit legott elmondok önnek. Kérem, engedje, hogy úgy mondjam el minden pöz és kicirkalmazás nélkül, ahogy megtörtént, ahogy emlékeimben él. Lehet, hogy Ön az egész dolgot gyerekségnak minősíti. Egyszerű véletlennek mondja. És valóban egyszerű véletlen az egész, de nem tudjuk, vajjon nem egy erős, láthatatlan kéz irányítja-e az ilyen véletleneket?

Hat éves, szófogadatlan gyerek voltam, mikor ez történt. A kisbíró kidobelta, hogy minden kutyát zár alatt kell tartani. A *Farkas* *Bálinték* nagy *Juhász*-a megdühödött és elmenekült, miután előbb jól összemarta az egy cseledet. A legény nem tudta, hogy az árt veszett, csak amikor az irtozatos veszedelmek bekövetkeztek. Szegényen már nem lehetett segí-

teni. Iszonyu kinlódások közt halt meg. És a kutya elmenekült. Egy leány, a ki a tagról jött kosárral kezében, látta jó messziről a kis erdő felé szaladni leütött fejjel és megjegyezte:

— Ni ni ott szalad a *Farkas* *Bálinték* *Juhász*-a.

Nosza ki a kis erdőre apraja nagyja. Ki puskával, ki doronggal. Atkutatták az egész erdőt. Nem találták. Nagy nyugtalanság volt e miatt.

Edesanyám jól a lelkekre kötötte, ki ne mozduljak a házból, valahogy a tornácra se, mert hátha ép akkor téved arra a *Juhász*.

Nem is mentem: Csak a kertben ne épen akkor érett volna a szamóca! Az ablakból láttam felém pirosítani. Izgatta a szemem. Fogtam magam, huss! ki a kertbe. Nem vették észre. Leguggoltam a kerítés mellé a bokrok közé és gyönyörűen nezálltam a lakomához. Egyszerre csak — soha életemben nem fogom elfelejteni — valami furcsa kaparászást hallottam a kerítésen. Annyi időm sem volt, hogy gondolkozzam rajta, mi lehet, midőn hirtelen egy óriási tömeg vetődik át a kerítésen és zuhan le egyenesen mellém. Láttam, jól láttam a vérben kidülledő szemeket a tajtékos, csattogó fogakat, a pillantást, amivel rám nézett, ami úgy látszott, a halálos ítéletem. Közel volt hozzám, a forró lihegését éreztem már — aztán egyszerre nem éreztem semmit. Lehunytam a szemem, a rémület megakasztotta a szívem dobogását. Elájultam.

Részletes tudósításunk a következő:
Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Széchenyi Gyula gróf és Wlassics Gyula miniszterek.

Elnök fél 11 órakor nyitotta meg az ülést és bemutatta a kérvényeket.

Széll Kálmán miniszterelnök törvényjavaslatot terjeszt be a főváros törlesztési kölcsönének adómentességéről.

(Az ujoncjavaslat.)

Szederkényi Nándor: Magyarországnak semmi szüksége sincs a hadsereg szaporítására, csakis Ausztriának. Ausztria óhajt gyarmati politikát csinálni, hogy iparát, kereskedelmét fejlessze és cikkeinek piacot teremtsen. Magyarországnak annyi a belső baja, hogy nem ér rá kifelé is gondolni. Nekünk új gazdasági forrásokra van szükségünk, e helyett újabb áldozatokra kell hozni. Ausztriának ellenünk való gyűlölete arra kell, hogy birjon bennünket, hogy Ausztria ellen forduljunk és e javaslat tárgyalásánál nemcsak a kormányt és a többséget kell támadni, hanem Ausztriát is.

A rendi országgyűlésre hivatkozik a tekintetben, hogy akkor minő önérettel kívánták a nemzeti jogok érvényesítését, ezektől kell nekünk is példát venni. Követelni kell, hogy a magyar király különválasszassék az osztrák császártól akkor, a midőn magyar-nemzeti követelmények teljesítéséről van szó és szembe kell szállanunk minden olyan osztrák törekvéssel, a mely a magyar király intézkedéseit meghiúsítani akarja.

Beöthy Akos: Hol az az osztrák császári korona? Lássuk!

Szederkényi: Mi követeljük, hogy a magyar király a magyar nemzet vágyait megtudja és azokat teljesítse. Történelmi visszapillantásban bizonyítja, hogy a magyar nemzetnek mindig nehéz küzdelmei voltak Ausztriával és a bécsi akaratral és utasításokkal szemben. Utal Napoleon csábítására és a magyar nemzet hűségére. A mikor a napoleoni proklamációk megjelentek, a király diszmagyarban jelent meg a nemzet előtt, támogatását és hűségét kérve, s a nemzet hű maradt, bár függetlenségét kiívhatta volna.

Hentaller Lajos: Azt kellett volna tenni!
Messi Pál: Okosabb lett volna!

(Zichy Jenőről.)

Szederkényi Nándor ezután Zichy Jenő eljárását dicsőíti és fáj neki, hogy Zichyt autidinasztikus törekvésekkel vádolták. Azzal vádolta ezután Fejérváryt, hogy Zichyt, ha a mult században él, nem sietett volna megmenteni az üldözéstől és a haláltól, mint a mult századbeli tanácsosok nem mentek segítségére az ár-

Nagy lármára ébredtem fel. Az anyám jajveszékelt fölöttem. Marka üvöltött szegény. Az orvos előttem állt kis szagos üveggel a kezében.

Aztán, hogy feynyitottam a szemem, agyontapogattak, nézegettek, nem történt-e bajom?

— Juhász, Juhász! Nyöszörögtem én, magamon kívül.

— Az orvos megnyugtattott. Elfogták, agyonütötték. Nincs semmi baj.

A szoba tele volt a szomszédokkal. Meséltek a dolgot. A legélénkebb volt a Kovácsék Ferkója, a ki a szót vitte.

— Láttam, hogy átugrott, de nem tudtam tisztán: a Juhász-e? Megkapaszkoztam a kerítésen, hát látom, hogy ott néz farkasszemem az Iliával. Még kiáltani sem tudtam az ijedségtől s csak látom ám, hogy iramodik tovább, mintha kergetnék. Isteni csuda ez!

Az is volt. Isteni csuda. Miután meggyőződtek, hogy semmi bajom, s az elmaradhatatlan pofont apám kiutalványozta: mindnyájan megerősödünk abban a meggyőződésben: hogy itt felsőbb beavatkozás történt. Azóta, vala hányszor az eset eszembe jut, úgy tekintem magam, mint aki küldetett valamire. Nem, nem Atyám, nem téphet szét engem semmiféle vadállat. Van valami itt, amit nekem kell végrehajtanom. Bizonyos, egészen bizonyos.

Köszönti önt fatalista barátja Iliá.

tatlanul üldözött Martinovicsnak és társainak. Kérdi, miért nem hajtotta végre a honvédelmi miniszter a magyar tisztek áthelyezésére vonatkozó rendeletet?

Beöthy Akos: Elég hiba!

Ugron Gábor: Három év előtt követeltem a delegációban!

Szederkényi Nándor: A régi aulikusok különbek voltak a mai kormányznál!

Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Az akkori ellenzék is különb volt önöknel!

Beöthy Akos: Önöknél, önöknel!

Fejérváry: Azok igazat mondtak!

Szederkényi szünetet kér.

Szünet után

Szederkényi folytatja beszédét. A magyar nyelv jogairól szól, a hadseregben is meg van annak a joga és a magyar nyelvnek a hadseregből való kiküszöbölési törekvéssel végre le kell számolnunk. Felolvass egy száz éves feliratot, amely azt kívánja, hogy a dinasztia minden tagja megtanulja a magyar nyelvet.

Holló Lajos: Most is ezt kell követelni! 100 év óta megtanulhatták volna.

Szederkényi szerint most is ilyen feliratot kellene a királyhoz küldeni. (Helyeslés). Határozati javaslatot terjeszt be, mely szerint a magyar ezredre vonatkozó összes hatáskör a honvédelmi miniszter fenhatósága alá helyeztessék.

(A visszavont rendreutasítás.)

Tallán Béla foglalta el ezután az elnöki széket. Tallán előadja, hogy mivel Rákóczy Endre kijelentette, hogy tegnapelőtt a királyi esküre mordott közbeszólása a *multra* vonatkozott: a tegnapi utólagos rendreutasítást *visszavonja*.

Benedek János megjegyzi, hogy az utólagos rendreutasítások sértik az elnök tekintélyét és a Ház szuverenitását. Nem akar gyanúsítani, de nem tartja lehetetlennek, hogy kívülről jövő faktorok beavatkozásának enged az elnökség utólagos rendreutasításoknál.

Tallán elnök visszautasítja a meggyanúsítást.

Kovács Endre beszélt még a javaslat ellen. Határozati javaslatában a *katonatisztek megadóztatását* kívánja.

Tallán elnök bejelentette végül, hogy a holnapi ülést már déli 1 órakor befogják rekeszteni, hogy a márciusi ünnepekre vidékre utazó képviselők idejében elindulhassanak.

A hadsereg ujjaszervezése.

(Az obstrukció sikere.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 13.

Nagy feltűnést keltő politikai érdekeséget közöl a magyar parlamentben folyó vitákról egy berlini lap. Ha a hír való, akkor az obstrukciónak nagy sikerét jelenti, a melynek eredménye lenne a közös hadseregnek ujjaszervezése. Erre nézve Berlinből a következőket táviratozzák:

A *Berliner Tagblatt* mai számában, bécsi levelezője tollából, *Katonai válság Ausztria-Magyarországban* címmel hosszú, sok érdekeset tartalmazó cikket közöl.

Ebben elmondja, hogy az egész monarchia szeme Budapestre van irányítva. Nem kormányválságról, vagy parlamenti válságról van szó, hanem *katonai krízisről*, a mely fölvetette a *közös hadsereg reorganizációjának* kérdését.

A jelvény-kérdés — ugymond — csak formai dolog. A király elrendelte már annak a dualizmus szellemében leendő megoldását. Fontosabb ennél a *magyar tiszteknek Magyarországra való áthelyezése*.

A levelező elmondja, hogy a magyar parlamenti ellenzék obstrukciója *legyőzhetetlen*, mert kormányválság a bajon nem segítne. A helyzet megoldására nincs más mód, mint az, hogy a kormány új előterjesztést tegyen. A hadseregnek új, és az ellenzéki pártok által hangoztatott irányban leendő *ujjaszervezése kikerülhetetlennek látszik*.

A magyar politikai körökben, különösen az ellenzékiek között, sok valószínűséget tulajdonítanak a *Berliner Tagblatt* közleményének. A hadsereg ujjaszervezésének módozatait nem közli a lap, de már maga az a tény, ha ez az ujjaszervezés bekövetkezik, nagy diadalát jelenti az obstrukciónak.

Szalkay ügye.

(A színész-egyesület kongresszusáról.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 13.

Már negyedik napja tart a színészek ez idei közgyűlése s véget nem ért ma sem. Ma egész délelőtt és délután is, több apró ügyön kívül csakis Szalkay Lajos miskolci színész-igazgató ominozus ügyét tárgyalták.

Szalkay Lajos igazgatót, tudomás szerint néhány újság keményen megtámadta, nem éppen erkölcsös magaviselete miatt. Az ebből megindult vizsgálat a vádak egy részét igazolta s ezért az egyesület fegyelmi bizottsága 1000 korona pénzbüntetésre ítélte. A tanács ezen ítéletet helyben hagyta, míg a közgyűlés fegyelmi bizottsága a pénzbüntetést 500 koronára szállította le.

A mai közgyűlésen Komjáthy János elnöklése alatt Liptai Károly szólt elsőnek az ügyhöz. Liptai kijelentette, hogy quasi Szalkay védőjeként jelent meg. Rosszalja, hogy a tanács Szalkay koncesiójának kiadását nem véleményezte és hogy a rendőrségnél Szalkay budapesti színházának engedélyezésénél szintén gátlólag közreműködött.

Márkus József szintén védi Szalkayt s bár helyesli a rá szabott pénzbüntetést, mégis sokalja az anyagi büntetésen felül még rászabott erkölcsi büntetést. Javasolja, hogy az ítélethez egy függelék csatoltassék, melylyel Szalkay erkölcsi reputációját helyreállítják.

Farkas Imre, Ország Bertalan, Odry Árpád, Dobos Nándor és Szilágyi Vilmos szóltak délig az ügyhöz. Utóbbi egy okos és szép beszédben védte meg a tanács álláspontját az elhangzott vádak ellen s főleg Liptai azon vádjá ellen, hogy a tanács antipathiaival fogadta Szalkay ügyét.

Hosszas tárgyalás után a kongresszus jóváhagyta a tanács ítéletét, a mely Szalkayt 1000 koronára pénzbírságra ítélte.

Kormánypárti képviselők a katonai javaslatok ellen.

(A kecskeméti népgyűlés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 13.

A katonai javaslatok ellen megindult akcióba, a melyet eddig az ellenzéki pártok vezettek, nevezetes mozzanatszövedött be. A mozgalomhoz, egy város szabadelvű pártjának vezető tagjai is csatlakozásukat jelentették be, s a város országgyűlési képviselője, a ki a szabadelvű pártnak tagja, nyíltan kijelentette, hogy a katonai javaslatok ellen tiltakozó határozatot minden pontjához hozzájárul.

Kecskemét város polgársága, a mint lapunknak táviratozzák, elhatározta, hogy vasárnap *pártkülömbőség nélkül* tiltakozó gyűlést rendez a képviselőház napirendjén levő katonai javaslatok ellen.

A ma tartott előkészítő értekezleten, a mint a M-g-nak jelentik, megjelentek a város kormánypárti képviselői is.

Szeless József dr. Kecskemét város második kerületének képviselője, a ki a kormánypárt tagja, kijelentette, hogy a tiltakozó gyűlés elé

terjesztendő és az értekezleten tárgyalat *határozati javaslat minden pontját elfogadja*. Kijelenti, hogy a napirenden levő törvényjavaslat ellen nemcsak *tiltakozni kell*, hanem egyben hazafias kötelesség a szervezetben, nyelvben és jelvényekben teljesen magyar hadsereg követelése. Követelni kell, ugymond, hogy a nemzetnek vágyai érvényesüljenek a *külön magyar hadsereg föllállítására* tekintetében.

Ugyanennek a lapnak értesülése szerint a kecskeméti képviselők kijelentették még azt is, hogy az *új választások semmi sikerrel nem járnának*, mert ők is kijelentették, hogy a katonai javaslatok ellen fognak szavazni.

A kecskeméti szabadelvű párti képviselők ezen nyílt állásfoglalása a politikai körökben nagy feltűnést keltett: azt hiszik, a kecsketteknek lesznek követők a szabadelvű pártban.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Névtelen jótékony célú asztaltársaság holnap, szombaton este 8 órakor Csermák Gyula Magyar király vendéglőjében rendes havi összejövetelt tart, melyre az asztaltársaság tagjait minél számosabb megjelenésre kéri az *Elnökség*.

Djemil hercegnő regénye.

(Nyilatkozat a válásról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 13.

Az Alexandriában megjelenő *Reform* című egyiptomi ujság közölte, hogy a khedivének egyik nővére, aki herceg Djemil-Toussoun pasa, volt török követségi titkárnak neje, súlyos megbetegedés után Kairóból Alexandriába utazott és onnan Európába induló hajóra szállt, anélkül azonban, hogy férjét, aki Felsőegyiptomban tartózkodott, elutazásáról értesítette volna.

Az egyiptomi lap hírének tartotta az egész európai sajtó, annál is inkább, mert a közlemény hivatalos kommunikének volt feltüntetve.

Egyidejűleg a *Newyork Herald* párisi lapja hozta hírül, hogy Djemil hercegnő *megakartta magát mérgezni* és hogy jachtjával Triesztben kötött ki. Elmondta továbbá a párisi ujság, hogy a megszökött egyiptomi hercegnő Bécsben *egybe akart kelni egy osztrák gróffal*, miután férjétől már törvényes uton eivált.

Nagyon kalandosnak tetszett akkor ez a hír, s meg kellett várni, míg az események igazolják a párisi lap híreit. E helyett azonban más oldalról jött olyan nyilatkozat, mely tisztázni kívánja a helyzetet.

Djemil Toussoun herceg titkárja küldött egy nyilatkozatot egy előkelő bécsi lapnak, kérve annak közzétételét. A nyilatkozat így hangzik:

„Ő fensége Djemil Toussoun herceg nevében kérem a következő, az önök lapjában Ő fensége Nimet hercegnőről megjelent hírre vonatkozó helyreigazító sorok közzétételét: Nem igaz, hogy Ő fensége a hercegnő súlyos megbetegedése után Kairóból Alexandriába utazott és onnan Európába hajózott volna, épügy alaptalanok a fenséges asszonyra vonatkozó más szenzációt hajhászó híresztelések. Az egész dologból csak annyi igaz, hogy február 24-én teljesen csendes és törvényes úton, kölcsönös egyetértéssel megtörtént Ő fenségeik között a válás. A hercegnő Európában történt megérkezése óta egyetlen-gyszerem hagyta el palotáját, melyben különben most is tartózkodik, míg a fenséges ur jelenleg alsó-egyiptomi birtokain tartózkodik. *Bettelheim* Henrik dr. titkár.”

Igy szól a nyilatkozat, melyből, minthogy cáfolat van benne, meg lehet tudni azt, hogy a hercegnő tényleg úgy utazott Európába, a hogy a párisi lap megírta és tényleg nőül akar menni egy osztrák grófhhoz.

Osztrák pimaszság.

(Aradi lecke a bécsi bíróságnak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13

Az osztrákok megszokott pimaszságából ma az aradi járásbíró is kapott mutatót. Hozzá lehetünk már szokva, hogy az urak odaát csupa pimaszkodásból a közjoggal meg nem férő módon cimezik meg a Magyarországra szánt hivatalos leveleket. Bár a magyar hatóságok rendszerint napirendre térnek az ilyen akták fölött, mégis akad néha-néha egy hazafias érzésű tisztviselő, aki nem hagyja szól nélkül az osztrákok kedvelt játékát.

Mert az bizonyos, hogy játékot, gunyt üznek a magyar hatóságokkal odaát. Legalább arra mutat ez az eset is, mely most az aradi járásbíróval történt meg. Egyszerre két helyről is olyan levelet kapott, mely arcába kergetheti a magyar embernek a vért, ha ugyan érdemes volna bosszankodni az ilyen pimaszkodás miatt.

Megelégedéssel veheti azonban tudomásul mindenki, hogy az aradi járásbíró nem hagyta annyiban a dolgot, hanem megszerezte magának a kellő elégtételt.

De ime a két eset:

Altenburg város tanácsától érkezett egy hivatalos formájú levelezőlap Aradra. Egy sürgetés volt ez, melyben az altenburgi városi tanács valakinek a címét tudakolja.

A címzés így hangzik:

K. k. Bezirksamt

Arad

Österreich.

A sürgetésen aláírva:

„Der Stadtrath.

Abtheilung für Armensachen.“

Talán nem is akarattal csinálta ezt az altenburgi tanács. Hiszen a külföld előtt (Altenburg szászországi város) Magyarországot nem ismerik, hanem csak Ausztriát. A külföld előtt mi magyarok bele vagyunk olvasztva Ausztriába. Nem is csuda tehát, ha Ausztriába tette át az a szászországi várostanács Aradvárost.

Ezért az aradi járásbíró, mikor a sürgetésre felelt, csak annyival figyelmeztette az altenburgi tanácsot, hogy a dátumnál az „Arad“ szó után zárjelbe oda írta, hogy „Magyarország.“ Ettől is okulhat a német.

Ennél azonban sokkal ostobább az egyik bécsi járásbírósnak az átiratán olvasható címzés.

A bécs-józsefstadti járásbírósnak valami polgári ügyben hozott ítéletet küldött az aradi járásbírósnak kihirdetés végett. Ez a kedves kis címzés így hangzik:

Vom k. k. Bezirksgericht Josefstadt
in Civilsachen, Wien.

An das löbl.

croatische Bezirksgericht

Arad

Croatien.

Ime most Horvátországba tett bennünket aradiakat a kedves bécsi ur.

De ezuttal más és talán fájóbb leckét kapott a bécsi járásbíró, mint Altenburg tanácsa. Az aradi járásbíró visszaküldte a bécsi járásbírósnak a levelet, mint olyant, mely nem ő hozzá érkezett. Ezt különben a következő átirat kapcsán tudatta a bécsi bírósággal:

Tekintetes eszsz. és kir. jozsefstadti járásbírósnak mint polgári bíróság vezetőjének.

Bécs.

Ezen megkeresést eredetben azzal küldöm meg, hogy Horvátország helyett Magyarország Arad szab. kir. város kir. járásbírósnak lett kézbesítve.

Miután azonban kétséges lévén az, hogy ezen város területén lenne-e a megküldött ítélet kézbesítendő, azt hivatalos tisztelettel *visszajuttatom* azon kérelemmel, hogy amennyiben a megkeresés tényleg e bíróságnak szólna, sziveskedjék a vezetése alatt álló járásbíró bírói karát figyelmeztetni és kiadóhivatalát utasítani, hogy a *címzéseket a geografia és a közjogi állapotoknak megfelelően, eszközölje*.

A bécsi járásbírósnak tehát megtanulhatja ebből, hogy a pimaszkodással célt nem ér, annak ő vállalja kárát.

Háborgó apácák.

(Egy kis állat miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Kellemetlen egyenetlenkedésnek vált okozójává a budapesti Vöröskereszt-kórház vezetőségében egy igen kicsi, amugy is nagyon kellemetlen állatka, melynek voltaképpen sehol, de legkevésbé — a levesben van helye.

Mintegy két héttel ezelőtt történt, hogy Horváth Erzsí, egy az intézetben alkalmazott szobaleány panaszra ment Houchard Ottilia főnőkösszonyhoz, aki a világi ápolónénék főnőnöje s egyszersmind a betegek és alkalmazottak ellátása fölött való közvetlen felügyeletet gyakorolja, hogy levesében egy igen kellemetlen kis állatot talált. Az érzékeny szobaleány az uszkáló corpus delictit levesestől be is mutatta.

A főnőknő leküldött a konyhába, kéréstve a konyhát gondozó soror Rajmondát, hogy a kézi lányokat nagyobb rendre és tisztaságra intse.

Ez volt a dráma magja. Az intézet szervezésekor ugyanis elkövették azt a hibát, hogy a konyha vezetését az amugy is kevés számban levő apácákra bízták, holott ezek kitűnő ápolónők, de természetes, hogy egy olyan nagy konyha, illetve háztartás ügyeit vezetni nem is tanulták, sem nem gyakorolták. Viszont a felhangzó panaszok miatt még többször érzékenykedtek s ezuttal is baj lett a dologból. A konyhában alkalmazott kézilányok ugyanis összeesküdtek s a szegény Horváth Erzsit meglesve, irgalmatlanul elverték. *Osszerugták, a háját tépdésték* s alig tudott a konyhatündérek kezeiből kimenekülni. Orvosi gyógykezelés alá is kellett venni.

A dolog elvégre közönséges cselédverekedés lett volna, ha Horváth Erzsí panaszában el nem mondja, hogy az apácák nemcsak előre tudva a bekövetkezendőket, az ablakoktól nyugodtan gyönyörködtek megveretésében, de — enyhe kifejezéssel élve — jelen voltak annál a *formális eskünel*, amelylyel a kézi leányok magukra vállalták Horváth Erzsí megverését.

A főnőkösszony ekkor magához kéréstve a konyha vezető apácáját, azt kérvén tőle, hogy Franck Náni és Molnár Terka konyhaleányokat, akik a verekezésben főreszesek voltak, *boosás-sa el a szolgálatból*.

— Azt nem tehetem, — válaszolt soror Rajmonda.

— S miért?

— Mert mi tudunk a dologról, sőt előbb megkérdeztük az igazgató urat is, aki azt a választ adta, hogy *azt nem lehet megakadályozni, hogy valakit meg ne verjenek*.

Soror Rajmondának előadása tehát megerő-

sitette a cselédleány panaszát. A vége a dolognak az lett, hogy az apáca kijelentette: ha a két konyhaleányt elcsapják, ő és apácatársai azonnal elhagyják az intézetet. Viszont a főnöknő, magáért a cselédleány igazságaért is ragaszkodik a két verekedő cselédleány elbocsátásához. S az ügy azóta annyira elmérgesedett, hogy Hebluhard Ottilia főnökaszszony addig, míg az ügy elintézve nincsen: szabadságot kért s eltávozott az intézetből!

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Bob herceg, operette. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Cigánybáró, operette. Este: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.)

* A vasárnapi előadások. Hogy a délutáni előadások közönségének érdeklődésével szemben kedvezzen az igazgatóság, gondal állítja össze a vasárnap délutáni műsort. Most is az idei szezonban felújított és nagy siker mellett színrekerült *Cigánybáró*-t adják, melyben *Zilahyné* feladhatatlan Saffiját hallhatjuk újból. Este fél nyolc órakor a hamar népszerűvé lett *Bob herceg* kerül előadásra, melynek címsze repével *Réza* Lili meghódította a közönséget.

A fekete ruhás hölgy.

(Soós bíró büntársa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Rejtélyes, titokzatos, de izgató is a fordulat, amely a megvesztegetéssel vádolt törvényszéki bíró ügyét fölülte aktuálissá teszi. Soós Kálmán ellen a vizsgálat eddigi folyamán olyan momentum, amely a vádat kétségbevonhatlanul bebizonyította volna, nem merült föl s a legújabb fordulat a rejtélyes háttérű ügyet még kuszáltabbá teszi.

Soós Kálmán bírónak tudvalevőleg *Schwarz* Ábrahám ügynök az állítólagos büntársa, a kit a rendőrség letartóztatott. Schwarz mindaddig tagadja, hogy az ő tudtával bárki is megvesztegette volna a súlyos gyanúval illetett bírót, de a törvényszék a vizsgálati fogságot még sem szüntette be.

Schwarz Ábrahám neje tegnapelőtt megjelent a rendőrségen s ezt a szenzációs kijelentést tette:

Két ízben fekete ruhába öltözött különös modoru hölgy járt nála. Egyszer korán reggel jött, másodszer este tíz órakor. Nagy fekete kendő volt a vállára kötve, a ruhája szegényes, de vonásai igen előkelők voltak. Megkérte Schwarzné, hogy a gyermekeit küldje ki a szobából, mert négy szem között akar vele beszélni.

— Ne kutassa, hogy ki vagyok, de teljesítse amit óhajtok — mondotta. Menjen be az urához, beszéljen vele s vegye rá, hogy ne valljon Soós Kálmán bíró ellen. A védelmét pedig bizza arra az ügyvédre, aki ebben az ügyben a törvényszéken meg fog jelenni. Ha megteszi, busásan megjutalmazom. Két takarékpénztári könyvet kap s jelentékeny összeg lesz bennük. Tegye meg, amit kérek s nem esik baja Schwarznak sem, Soós bírónak sem.

A fekete ruhás hölgy elment. Schwarzné pedig a férje védőjéhez sietett s elmondta neki a különös jelenetet. Majd fölkereste *Bérczy* Béla rendőrkapitányt, a ki a bűnügyben a vizsgálatot vezeti s jegyzőkönyvbe foglalta valóságát.

A rendőrség azóta nagy erélyvel keresi a titokzatos fekete hölgyet s azt hiszik, hogy a szerencsétlen bíró környezetében kell lennie. *Bérczy* Béla rendőrkapitány tegnap több előkelő uriaszonyt idézett maga elé s hosszasan

vallatta őket Egy sincs közöttük, a ki ne tisztázta volna magát, ám a rendőrség fíradhatatlanul nyomoz tovább, házkutatást is tartott, hogy a rejtélyes fordulat sötét titkát kitudja. Közben kihallgatták Soós Kálmán bírót is, de ő is tagadja, hogy a fekete ruhás hölgyhöz a legkisebb köze is volna.

A betétkamatláb leszállítása a pénzüintézetekben.

(Vezérigazgatók értekezlete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Az egyre nagyobb súllyal nehezedő pénzbőség magával vonta a betétkamatláb fokozatos leszállítását. A fővárosi pénzüintézetek, és a vidéki pénzüintézetek nagy része is, részben már a múlt év végén, részben pedig január hó első felében elhatározták a betétek után fizetendő kamatláb leszállítását. Az aradi pénzüintézetek, a mig lehetett, elzárkóztak ezen intézkedés elől, miután azonban a pénzüpiac e helyzetén a közel jövőben változás nem várható, kénytelenek a kamatlábat szintén leszállítani.

E tárgyban az aradi pénzüintézetek vezérigazgatói tegnap este, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár üléstermében értekezletet tartottak, a melyen *Heinrich* Sándor, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár vezérigazgatójának elnöklésével részt vettek: *Ottenberg* Tivadar, az Aradi Első Takarékpénztár, *Ring* Béla, az Aradmegyei Takarékpénztár, *Lacray* Endre, az Aradi Ipar- és Népbank, *Nattland* Bernát, az Aradi Polgári Takarékpénztár és *Oncu* Miklós dr. a Viktoria takaré- és hitelintézet vezérigazgatója.

Az értekezleten alaposan megvitatták a körülményeket és végül elhatározták, hogy a nagy pénzbőségre való tekintettel, a mely miatt a fővárosi pénzüintézetek 3 és fél százalékos betétkamatlábát fizetnek a tőke-kamatadó levonásával, tehát a valóságban csak 3.15 százalékot, mindegyik pénzüintézet vezérigazgatója előterjesztést fog tenni a maga igazgatóságának, hogy a mai betét kamatlábát (4 és fél és 4 százalék) az állandó betéteknél 4 százalékra, nem állandó betéteknél 3 és fél százalékra szállítsák le; a tőkekamat adót a betétek után pedig a pénzüintézetek viseljék.

Az aradi pénzüintézetek igazgatóságai a jövő hét során tárgyálnak erre nézve, a vezérigazgatók pedig csütörtökön tartanak újabb értekezletet, a melyen a betét kamatláb fölött végleg határoznak.

A mint értesülünk, úgy tervezik, hogy a leszállított betétkamatláb április 1-ével lépjen életbe.

Ez az intézkedés, a mely előrelátható volt, az Európa-szerte beállott pénzbőségnek tulajdonítható. A tarthatatlan állapotokat belátva, nemcsak a főváros nagy pénzüintézetei, hanem az ország majd mindegyik pénzüintézete a betétkamatlábát már tavaly leszállította. Ép az aradi pénzüintézetek hozták meg az áldozatot, hogy oly magas kamatot fizettek a betétek után, a mely a pénzbőséggel egyáltalán nem állott arányban. Azonban tekintettel arra, miszerint nincs kilátás, hogy a viszonyok másként fognak alakulni, az itteni pénzüintézetek is kénytelenek e fontos kérdéssel foglalkozni. Kétségtelen, hogy a midőn az adóssal szemben a legmesszebb határig leszállították, ezen nyomás alatt a betétkamatlábát is a viszonyokhoz mérten le fogják szállítani.

Reméljük, hogy a kényszer alatt levő pénzüintézetek, a mint eddig, a jövőben is szem

előtt fogják tartani a betevők érdekeit, s a mennyiben a pénzüviszonyok megváltoznak, ehhez képest a betétek kamatlábját a betevők javára fogják megváltoztatni.

Sajnos azonban erre s a nagy pénzbőség megszüntetésére kevés a kilátás, mert az ipar- és kereskedelem igényei az általános pangás következtén igen csekélyek, s a javulás csak akkor várható, ha az egyes közgazdasági ágak forgalma nagyobb lendületet fog vetni.

MULATSÁGOK.

(=) A turisták tréfás estélye holnap szombaton lesz a Vass-szálló nagytermében. A mulatság az előjelekből itélve igen sikerültnek ígérkezik s ezt az alanti érdekesen összeállított műsor már előre is biztosítja. A táncot megelőző műsor a következő:

1. „A szoknyavadász“, monolog, előadja *Krausz* Lipót. 2. „A turista-muzeum“. Irta és felolvassa *Kormos* Sándor. 3. „A kék fátyol“ *Hoffmann*tól, előadja az egyesület alkalmi zenekara. 4. „Turista versenyek“. Irta és felolvassa *Losonczy* Zoltán. 5. „Büvész-előadás“ *Ben Ali* Bey-től. 6. *Enekszámok* előadja az egyesület énekkar.

Az estély fél 9 órakor kezdődik s azo-
tagok vendégeit szívesen látja a rendezőség.

A motoros közlekedés megnyitása.

(Vasúti előkezelések Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Az arad-csanádi motoros kocsijainak rendszeres, menetrendszerű közlekedése vasárnap, március hó 15-én kezdődik meg. Erre vonatkozólag a vasutak igazgatósága az alábbi hirdetést közli a közönséggel:

Az arad-mezőhegyesi vonalrészünkön a motoros közlekedés folyó hó 15-én fog életbe lépni a már hirdetett menetrend szerint.

A szintén hirdetett 57. sz. vonat közlekedése Battonya-Mezőhegyes között, — csatlakozással Mezőhegyesen Szeged felé az 1. sz. személyvonatunkhoz, szintén e napon fog megkezdődni.

A motoros közlekedés rendszeres megkezdése előtt, holnap szombaton bemutatómenetet rendeznek, amelyen csak meghívott vendégek vehetnek részt.

A próbamenetre a motoros kocsik szombaton reggel 7 óra 40 perckor indulnak és Mezőhegyesen, Kovácsházán át délben 12 óra 55 perckor érkeznek meg Csabára.

A meghívottak közül hetvenen jelentették be részvételüket. Számos előkezelés érkezik ez alkalomból Aradra az ország minden részéből, sőt Ausztriából is.

Részvesznek a próbameneten: *Britz* János a budapesti Ganz-gyár igazgatója, *Asbóth* Emil volt műegyetemi tanár, a Ganz gyár igazgatója; a nagy. kir. államvasutak üzletvezetői közül: *Tolnay* Károly Debrecenből, *Szmarzenska* Ernő, *Lévay* Albert; továbbá *Brilinszky* Pál szegedi, *Schibella* János szombathelyi, *Csatai* Gyula debreceni máv. főfelügyelő; *Weisz* Konrád volt máv. főfelügyelő, a budapesti fogaskerekű vasut igazgatója; *Báró* László Budapestről, *Polgár* Péter és *Timák* Károly szegedi, *Mütscher* Frigyes, *Korányi* Kálmán és *Kovács* Elek budapesti főmérnökök, *Winkler* Ignác brassói fűtőházi főnök.

A K. u. K. Staatsbahn két főtisztviselőjét küldi, egyiket Bécsből, a másikat Prágából.

A báró temetése.

(A letagadott eskü.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13

Bonyodalmas pörben hozott ma ítéletet a budapesti törvényszék. Az ügy egy váltóperrel kapcsolatos, melyet *Osutak Károly aradi temetkezési vállalkozó* indított meg.

Báró *Böhmer Károlynak* a nagynevű *Böhmer kanonok* öcsésének 1894. évben történt elhalálása alkalmával, az elhunynak gazdaszönya, *Lusztza Anna* rendelte meg a megboldogult temetését *Csutak Károlynál*. A temetési költségek egy részéről 298 frt. 44 krról *Lusztza Anna*, aki időközben *Podleszki János* hoz ment férjhez, váltót adott a saját elfogadói aláírásával *Csutaknak*.

A váltó lejárat után, 1894. augusztus 15-ikén, miután *Lusztza Anna* nem fizetett, *Csutak* a váltót *Rosenberg — Rózsa — J. Károly* felperessége alatt *Nemess Zsigmond dr.* aradi ügyvéd által pereltette. A váltópör folyamán *Lusztza Anna* kifogásokkal élt a sommás végzés ellen, mire a törvényszék főesküt ítélte neki arra, hogy nem irta alá a váltót s annak aláírásával sem bízott meg senkit. — *Lusztza Anna* ezt az esküt 1896. évi március 13-án le is tette a budapesti VIII.—X. ker. járóíróság előtt.

Az eskütétel után a váltópör adatai átkerültek a büntető törvényszékhez, mely hamis ü bűntette miatt helyezte a báró gazdaszönyát a befejezett vizsgálat után vád alá. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszéken a *Szepessy* bíró elnöklése alatt ítélkező tanács. A vádlott most is tagadta, hogy 6 egy-nél több váltót irt volna *Csutak* részére alá, de ezt már kiegyenlítette, s a most szóban forgó váltón levő aláírás nem tőle származik.

A törvényszék a vádlottat bűnszéknek mondta ki *gondatlanságból elkövetett hamis eskü vétségében*, és ezért 50 korona pénzbüntetésre ítélte.

HIREK.

Március tizenötödike.

— Előkészületek. —

Arad, március 13.

A szabadság napját minden körben megünneplik. A már közölt ünnepekhez a következő újabb részleteket vetük:

Az újságírók szabadságlakomája. Impozáns lefolyásnak ígérkezik az aradi újságírók szabadságlakomája, amelyet a március 15-iki ünnepek bekoronázásául rendeznek vasárnap este 9 órakor a „Fehér Kereszt” dísztermében. A lakomán részt vesznek a hatóságok fejei, köztük *Uróán Iván* főispán és *Institóris Kálmán* polgármester, a testületek, s hivatalok vezetői és tagjai, Arad közéletének tényezői és polgárai. A város urasszonyai közül is számosan ígérték meg a lakomán való részvételüket. A lakoma alatt *Nagy Károly* zenekara fog játszani. — A rendező-bizottság felkéri azokat, akiknél előjegyzési iv vagy részvételi jegy van, hogy azokkal legkésőbb szombat estig az „Arad és Vidéke” szerkesztőségében elszámolni sziveskedjenek. Az előjegyzési iv aláírása kötelező erejű. Felhívjuk mindazokat, akik a lakomán részt venni óhajtának, de eddig elő nem jegyezték magukat, hogy a rendezőség bármelyik tagjánál lehetőleg szombat estig jelentkezni sziveskedjenek.

Az Aradi Nemzeti Szövetség Munkásképe intézménye vasárnap, f. é. március hó 15-én, délután 4 órakor a város háza dísztermében tartja az idényben utolsó szórakoztató és szakelőadását és március 15-ikei ünnepélyét.

Az ünnep műsora:

1. Talpra magyar. Énekli az áll. tanítóképezde ifjúsági dalkara (karnagy *Zoltai Mátyás*.)
2. Talpra magyar, szavalja *Leitersdorfer Soma*.
3. A magyar ifjúság, szavalja *Farkas Ferenc*.
4. Szakelőadás: Március 15-ikének emlékezete. Tartja *Uray Sándor*, ev. ref. lelkész.
5. Március 15. Szavalja *Haas Albert*.
6. A szavalati verseny eredményének kihirdetése.
7. Himnusz. Énekli az aradi áll. tanítóképezde ifjúsági dalkara. (Karnagy *Zoltay Mátyás*.)

A színházban is megemlékeznek a nemzeti ünnepről. A vasárnap délutáni előadás előtt *Csési Imre* alkalmi költeményét fogja elszavalni *Csiky László*. Utána *Zilahy S. Vilma* felléptével *Jókai és Strausz Czigánybáró* operettje kerül színre, a második felvonásban nagy *Huszártoborzóval*. Este fél 8 órakor a *Bob herceg* előadása előtt *Faragó Rezső* *Az ócska esernyő* című alkalmi költeményét fogja elszavalni *Gazdy Aranka*.

A 48-as honvédegylet meghívása: Nemzetünk újjászületésének, 1848. március tizenötödikének évfordulóját minden szabadságszerető ember örömmel üdvözl. Az aradi 1848/49-es honvédegylet összes bajtársait erre a megtartandó ünnepélyre f. hó 15-én reggel 8 órára a *Petőfi-utcai* rendes gyülekezési helyre ezuton is tisztelettel meghívja *Simay István*, egyleti elnök, *May Soma* jegyző.

A *Jókedv* asztaltársaság holnap, szombaton este nyolc órakor tartja meg *Schiffert József* vendéglőjében március tizenötödike ünnepélyét a már közölt sorrendben. Az ünnepi beszédet *Kosztka Mihály* tartja. Az ünnepélyre vendégeket is szívesen fogadnak.

A következő értesítést vettük: Az aradi nyomdászegylet holnap, vasárnapra hirdetett jubileumi ünnepélye, tekintettel arra, hogy az egyesület részt vesz a március 15-iki ünnepi felvonuláson, elmarad, s így a jubileumi banket sem tartatik meg. Az elnökség.

— A király — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — ma reggel misét hallgatott, azután államügyek elintézésével foglalkozott. A király holnap, szombaton hat órakor ebédet ad, amelyre harminc meghívót küldtek szét.

— Kérelem Arad polgáraihoz. Az öröké emlékezetes 1848. március 15-ének évfordulója alkalmából március 14-én este zenés takarodótrendezünk. Tisztelettel megkérjük Arad összes polgárait: március 14-én este lobogózzák fel házaikat és világítsák meg ablakaikat. A fáklyásmenet este 7 órakor a tűzörségi laktanyából indul el és bejárja a város utcáit. A szabadság szeretete egyesítsen mindannyiunkat! A nemzeti ünnepélyeket rendező-bizottság.

— Körber a dinasztjáról. Bécsből táviratozzák: A *Reichsrath* mai ülésén *Körber* miniszterelnök a leghatározottabban visszautasította *Berger* képviselőnek a tegnapi ülésén, a dinasztia ellen intézett támadását.

— A birodalom élén álló dinasztia — ugymond — *Európa legrégebbi dinasztijája*, melynek politikája megóvta számára az egész világ tiszteletét. A monarchia életerejét és azon tekintélyét, amelynek örvend, *Berger* ur fejtegetései nem fogják megingatni. Ez a dinasztia és ez a monarchia még igen soká fog egy sorsban esztokolni.

Körber beszéde után *Herold* képviselő bejelentette, hogy a csehek korántsem szüntették be az obstrukciót, hanem törhetetlenül fognak küzdeni a kormány ellen.

— Oroszország a balkán-reformok ellen. *Szentpétervárról* táviratozzák: Az orosz nemzet nagy része nincs megelégedve a balkán-reformokkal. Március végére, *Szentpétervárra* nagy népgyűlést hívtak össze a Balkánon levő szláv testvérek érdekében.

A Balkánon különben a reformok által a helyzet nem sokban javult. *Szalonikából* táviratozzák, hogy az ammesztia következtében szabadon bocsátott macedon bizottsági tagok bandává egyesülve nagy vérengzéseket visznek véghez.

— A montkarloji sakkturna mai huszonharmadik fordulójáról a következőket sürgönyzik: *Reggio* legyőzte *Taubenhaust*, *Marschall Moreout*, *Tarrasch Miesest*, *Marco Teichmann*, *Maróczy Albint*, *Pillsburg* és *Mason*, valamint *Schlechter* és *Wolf* partija remis-vel végződött.

A mai torna után a mesterek állása a következő: *Tarrasch* 17 és fél, *Maróczy* 16 és fél, *Pillsburg* 15 és fél, *Teichmann* és *Schlechter* 14 és fél, *Marko* 13, *Mieses* 13, *Wolf* 11 és fél, *Marschall* 11, *Taubenhaus* 10, *Mason* 9 és fél, *Albin* 7 és fél, *Reggio* 6, *Morean* 0. A négy este mester hátralévő ellenfelei a következők: *Maróczy* *Marco*, *Tarrasch*, *Marshall*, *Tarrasch*: *Reggio*, *Maróczy*, *Taubenhaus*, *Pillsburg*: *Taubenhaus*, *Moreae*, *Mieses*. *Tiechmann* *Mason*, *Wolf*, *Schlechter*.

— *Gironék Amerikába mennek?* *Giron-nak*, úgy látszik, egyelőre alig van egyéb dolga, minthogy megcáfolja a róla irt, romantikusnál romantikusabb híreket. Legutóbb az a hír volt róla elterjedve, hogy csuhát ölt magára és klastromi visszavonultságban próbálja felejtetni a drezdai regényt. Most, a mint *Brüsszelből* táviratozzák, *Giron megcáfolja* azt a hírt, mintha kolostorba akarna visszavonulni. Kijelenti, hogy *Adamovics Vilma* egyenletlenséget akart támasztani közte és a hercegnő között, de nem sikerült. A hercegnőt a betegség lefolyása után után feleségül veszi, ezután mindaketten kivándorolnak Amerikába.

Ezzel szemben *Salzburgból* azt jelentik, hogy a *Gironnal* történt szakítás végleges. *Giron* a különféle kijelentésekkel csupán szépíteni akarja a helyzetet, de a hercegnő tudni se akar róla.

— *Asztalos Sándor hamvainak hazahozatala.* *Plesch Hermann* aradi kereskedő, a ki lelkesedéssel buzgólkodik annak érdekében, hogy *Asztalos Sándor* hamvai hazahozassanak, a következő sorok közzétételére kért föl.

Nyílt köszönet. *Asztalos Sándornak*, Arad város megmentőjének, az utcai csata dicső emlékü hőségének hamvai a hazától távol, idegen földben: a genfi temetőben porladoznak. A legkisebb része a hálának, a melyet a hős Arad városától megérdemel, az: hogy porait Aradra hozzuk, s itt, abban a földben, a mely neki köszönheti fennmaradását, helyezzük el örök nyugovóra. Köztudomásu, hogy Arad város érdemes polgármestere, *Institóris Kálmán* ur, a genfi városi hatósághoz fordult ennek érdekében, s azt a választ kapta, miszerint nincs semmi akadály annak, hogy a hamvak hazahozassanak, és hogy a holttestem, a mely hazahozatnék, minden kétséget kizáróan *Asztalos Sándornak* holtteste. A holttest hazahozatala Aradváros közönségének lesz a feladata; azonban ennek előmunkálatai száz frank költséget igényeltek, a melyeket társadalmi nton kellett beszerezni. Bátor voltam erre nézve *Institóris Kálmán* polgármester urnak, hazafias lelkesedésemtől indítatva, fáradozásomat följajánlani s szerény megkeresésemre Aradnak néhány áldozatkész, hazafias polgára egy nap alatt a legnagyobb készséggel és örömmel összeadta a szükséges összeget. A gyűjtés eredménye 95 kor.—100 frank, a melyet a polgármesteri hivatalnak adtam át az illetékes helyre való juttatás céljából. Az említett összeghez adakoztak: *Neuman Adolf* ur 20 koronát, *Bing Vilmos*, *Domány József*, *Ottenberg Tivadar*, *Goldschmidt Mihály* és *Deutsch Bernát* urak

10—10, Weisz Sándor, Weisz Márk, Funkelstein József, Steiner Adolf és Kneffel Lajos urak 5—5 koronát. Ez uraknak, a kik ehhez a nagy, nemes célhoz, Arad e szent köteletségének teljesítéséhez hozzájárulni szivesek voltak, mint gyűjtő, ez uton mondok hálás, őszinte köszönetet.
Plesch Hermann.

— **A néppárt új vezetője.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Molnár János* orsz. képviselő, a kit legközelebb kanonokká neveznek ki, visszalép a néppárti iroda vezetésétől, a melyet *Csernoch János* kanonok, orsz. képviselő vesz át.

— **Pénzügyi tisztviselők a bírák ellen.** *Temesvárról* táviratozzák: A temesvári pénzügyigazgatóság tisztikara köriratban állást foglal a *birói kar fizetésrendezési mozgalma ellen* és éles kritika alá vonja a mozgalmat, mely az állami hivatalnokok összesége érdekében, a hosszú, nehéz munkával készült javaslatot, *egyoldalú szempontból* mérlegeli. A két év előtti tisztviselői kongresszus, mely az állami tisztviselők egyetemét képviselte, megvetette az orvoslás alapjait és a pénzügyminiszter által benyújtott törvényjavaslat csekély különbséggel e kijelölt alapon rendezte az illetményeket. Énnélfogva a köriratban arra kéri a tisztviselők összeségét, hogy minden utólagos és különleges követelések *mellőzésével* oda hasson, hogy a nagyjában kielégítő s minden igényt kellően méltató javaslat mielőbb törvényerőre emelkedhessen.

— **Bittó István temetése.** *Bittó István* volt minisztereinknek és a kisbirtokosok országos földhitelintézete elnökének temetése, mint nekünk írják, tegnap nagy részvét mellett ment végbe a pozsonymegyei Sárosfán. A ravatalhoz, melyet az Entreprise kiküldöttéi állítottak fel a kegyuri kápolnában, egész napon át nagyszámúban zárandokolt a községnek és a környéknek lakossága. A tegnapi gyászszertartáson pedig megjelent a megye intelligenciája. Ott voltak a gyászoló gyülekezetben özv. gróf Batthyány Józsefné, Pongrácz Frigyes gróf val. belső titkos tanácsos, Páffy Béla és Korniss Károly grófok, Klempa pozsonymegyei alispán, Petőcz Gábor kir. táblai elnök, Burián Pál és Bittó Ernő kir. táblabírák, Leszkay Sándor és Kisfaludy eszperes plébánosok, a felső és alsó csallóközi járások szolgabírái s a vidéki közbirtokosság, valamint a kisbirtokosok országos földhitelintézeteinek küldöttsége, melynek Imrédy Kálmán m. kir. udvari tanácsos, ve.érigazgató vezetése mellett tagjai voltak: Erdy Lajos, Röch György, Hellebronth Kálmán, Vermes Gedő és Bolváry Ilés. A beszentelést Barial László eszperes plébános végezte. Gyászszertartás után megyei hajduk és az entreprise emberei vitték a koporsót a családi sírboltba, ahol a nagy halottat örök nyugalomra helyezték.

— **A kereskedők köre pályadíja.** Az *Aradi Kereskedők Köre* 200 koronás irodalmi pályadíját, amint megírtuk, *Koltai Mátyás* budapesti magántisztviselő nyerte el, akit a kör elnöksége táviratban értesített az eredményről és meghívta őt a pályadíj átadására. *Koltai* táviratban tudatta, hogy vasárnap Aradra jön. A pályadíjat *vasárnap délután*, rövid ünnepség keretében adja át *Tedeschi Viktor*, a kereskedők köre elnöke a nyertesnek.

— **Járásbírói kinevezés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Nagy Kálmán* dr. belényesi járásbírói albirót a *gyulai* járásbíróhoz járásbíróvá nevezte ki.

— **Bubics püspök ünneplése.** Kassáról táviratozzák: Kassa agg egyházfjedelme, *Bubics Zsigmond* dr. titkos tanácsos e hó 17-én éri el születésének 83-ik évfordulóját. Ezt a napot a kassai egyházmegyében méltó módon fogják megünnepelni. A jótékonyágáról és művészetpártolásáról közismert tudós főpásztor, teljes testi épség és lelki rugékonyság közepette fiatalos munkakedvvel látja el egyházmegyéje kormányzását és e mellett ideje jut arra is, hogy mint történetíró irodalmi téren is serényen munkálkodjék. Az ősz egyházfjedelmet születésnapja alkalmából máris igen sokan ke-resték fel őszinte szerencsekívánataikkal.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, *Korbuly György* földbirtokos ma 68 éves korában elhunyt. Halálát előkelő, kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Fábian-utca 6. számú házból.

— **Kigyuladt postakocsi.** A délután négy óra előtt Budapest felől Aradra érkező vonat postakocsiját utközben Szolnokon veszedelem érte. A *kocsi kigyuladt*, mire lekasztották a vonatról és hamarosan elfojtották a tüzet. A postaküldeményeket átrakták, s a zavarban valahogyan összekeverték, úgy, hogy nem a címben jelzett helyekre jutottak. Így esett meg, hogy egy sereg másfelé címzett újság és egyéb küldemény érkezett meg ma délután Aradra, míg az Aradra feladott lapokat Szolnokról másfelé vitték.

— **Házassági és szolgálati jubileum.** Az aradmegyei jegyzői kar köztisztviselőiben álló tagja: *Rajla Márton*, *simándi* községi jegyző kettős jubileumot ünnepel a jövő hónap negyedik napján. Ekkor lesz ugyanis *ötven éves* évfordulója házasságának, melyet feleségével: *Kirilli Annával* kötött. Az aranylakodalmi évfordulója összeesik egy másik jubileummal: az idén van ötven éve annak, hogy *Rajla Márton* a *simándi* jegyzői széket közmegelégedésre betöltte. A jubiláló közhivatalnokot, akinek félszázados működése méltó az elismerésre, tisztelői óvációban készülnek részesíteni.

— **Megbüntetett ügyvéd.** A brassói rendőrség *Seményi Jenő* dr. román ügyvédet, a veterán egyesület elnökét törvénytelen színek és címér alkalmazása miatt 6 napi elzárásra és pénzbírságra ítélte. *Seményi* az alispánhoz felbuzott.

— **A főmérnöknek regénye.** Genfől írják: A genfi rendőrség a budapesti rendőrség táviratára letartóztatta *Wagner Katalint*, aki Budapestről, magához véve férje vagyonát, egy villamos vágánytól színtanodássá vedlett ifjával megszökött. *Janda Károly*, a 18 éves Don-Juan a Krisztina-köruton tologatta a vágányokat, míg a harminchárom éves asszony beleszeretett és az ifjút magába bolondította. *Wagner Károlyné* 30,000 koronát vitt magával. *Janda Károlyt* Svájcban letartóztatták, haza hozták és el is itélték. A könyelmű asszony pedig élte világát tovább, míg most a rendőrség kezébe jutott. *Wagnerné* ügyvédje *Lachenal*, ugyanaz, aki *Lujza* hercegnő ügyében is nagy szerepet játszott. *Lachenal* figyelmeztette a rendőrséget, hogy nincs joga *Wagnernét* fogva tartani, mert „a magyar törvények szerint a felség a vagyon felével szabadon rendelkezhetik.” A genfi rendőrség ilyen tartalmu átiratot intézett a budapesti főkapitánysághoz s megjegyezte, ha *Wagnernének* más büne nincs, mint hogy a 30,000 koronát elvette, akkor szabadon fogják bocsátani.

— **Tűz Ségában.** *Junga Sándorné*nak Ségában, az Eke-utcán lévő háza ma délután fél háromkor ismeretlen okból kigyuladt. A tűznél a rendőrség részéről *Sarlot Domokos* főkapitány is megjelent, a tűzoltók pedig *Sztankovits* Mihos főparancsnok vezetése alatt vonultak ki, egy negyed órai munka után lokalizálták a tüzet. A lakóháznak, melyet *Némethi Károly* bérkocsis bir bérben, teljesen leégett a fedélzete.

— **Az eltűnt bárókisasszony.** Pozsonyból írják: *Vay Aloiza* az eltűnt bárókisasszony ügye mind szélesebb körben foglalkoztatja a hatóságokat. A dunamenti községek, városok és faluk minden lakója értesítve van arról, hogy a bárónő a Dunába ugrott és a víz valahol partra vetheti holttestét és nagy jutalmat kap az, a ki a holttestét megtalálja. A bárónő eltűnésekor egy kis arany gyűrűt vitt magával jobb keze középső ujján. A gyűrűben vörös kő van. A holttesten az a gyűrű feltétlenül rajta lesz, mert a bárónő sohasem maradt

el tőle, mert a gyűrű egy gyermekkori barát-nőjétől kapott kedves ajándék. *Vay Aloiza* bárónő eltűnése előtt való napon egy komornájától egy zsebkezdőt kért, amelyben *M. D.* monogram van. A bárónő mindjárt eltűnése napján követhette el az öngyilkosságot. Az est homályába ment le a Duna partjára, gondosan kerülve az embereket valószínűleg azért, mert nem akarta, hogy esetleg régóta táplált szándékában megakadályozzák. Napok óta valóságos kutatások folynak a Duna partján a holttest után. Csupa önkéntes vállalkozó kutat az eltűnt bárónő holtteste után, a mely valószínűleg már jó messze van Pozsonytól.

— **Letartóztatott ügynök.** Megírtuk a múltkor, hogy *Schedy Sándor* a Háztulajdonosok Lapjának a szerkesztőjét a budapesti rendőrség letartóztatta óvadéksikkasztás miatt. Ebből az ügyből kifolyólag a budapesti rendőrség — mint nekünk táviratozzák — ma letartóztatta *Barabássy Lajos* ügynököt, akit már régebb figyelemmel kísért a rendőrség. — Többek közt a múlt esztendőben ifj. Nagy Károly kaució szedőjével is összeköttetésben állott. Neki is úgy, mint *Schedynek*, ez az ember szállította a kaució embereket. Ő volt az, aki az együgyű embereket elcsalta *Schedy*hez, akit háztulajdonosnak mutatott be és így emberei után busás províziót kapott.

— **Készülő nagy sztrájk.** Budapesten újabb, nagy bérharc van kitörőben. Ezernél több konfekciós-szabó készül sztrájkba lépni. Ezuttal nem a munkások, hanem a kis mesterek indították a sztrájk-mozgalmat. Szokásban volt eddig, hogy a feldolgozásra kapott szövet maradékait megtartották. Olyan kevés bértkaplak, hogy jóformán csak ez volt a hasznuk. Az üzlettulajdonosok most azt akarják, hogy a kismesterek adják mindig vissza a maradékot s aki megtartja, azt lopás vagy sikkasztás miatt föl-jelentik. A kismesterek ebbe nem akartak belemenni, ha csak a bérüket föl nem emelik. Tegnap értekezlet volt ebben az ügyben, de nem tudtak megegyezni. A kismesterek erre elhatározták, hogy bérharcot kezdenek, ha a tárgyalások végleg megszakadnak, ami nagyon valószínű. Csatlakozásra szólították a munkásokat, akik hajlandók is őket támogatni. Így a közel jövőben mintegy ezer munkásember sztrájkja fog kitörni.

— **Gyilkosság az erdőben.** Három évvel ezelőtt történt, hogy a milovai kir. kicstári erdőben *Onec Péter* erdőőrt meggyilkolták. Az akkor megejtett vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a tettesek *Onec Pétert* előbb fojtogatták, *azután egy jó félóránig vonszolták, ráölték, s végül a fejét levágták.* Azóta hiába kutatták nyomoztak, a tettesekre akadni nem tudtak. Míg most három év után a tettesek egyike, elméjében megzavarodva, kezdte az esetet elbeszélgetni. A hír a csendőrség fülelhez is eljutott s a nyomozást újból megindította, ezuttal sikerrel, mert a tettesek kézre kerültek, tizenkét orvvadász és négy hánctolvaj személyében, kik mindannyian aranyági lakosok. A nyomozás alkalmával tettüket beismerték s a csendőrség áttette az ügyet a bünyenyítő bírósághoz, hol elfogják nyermi megérdemelt büntetésüket.

— **A nyomor jele.** Fővárosi tudósítónk írja: Az Erzsébet-körut 53-ik szám előtt ma délelőtt óriási ribillió volt. Valaki az újságokban egy kihirdetést tett közzé, amelyben egy inast keres. Százával tolongtak a munkátlanok a lakás előtt s végül kiderült, hogy az illető csak egy fiút keres, akinek tíz-tizenkét forintot akar fizetni havonként. Az odacsődített tömeg fenyegető magatartást tanúsított s szitkozódni kezdtek sokan, mondván, hogy az ilyen dolog csak a munkátlanokkal szemben tanúsított cinikus eljárás. Sok családapa is volt a jelentkezők közt, akik a hirdetés által félrevezettetve, elmulasztottak más dolgot. A tömeg káromkodva osztott szét s szerencsére kihágásokra sor nem került.

— **Rooseveltné.** Oem csupán *Roosevelt* elnök vértanuja előkelő tisztiségének, hanem a feleségét is anyira igénybe veszik az előkelő rangjával járó társadalmi kötelezettségek, hogy, úgy mondjuk, Roo-

seveltné legutóbbi betegsége is ennek a túlfeszített lelkiismeretességének a következménye. — Az alább következő lajstromból kitűnik, november óta micsoda szenvedéseket állott ki Rooseveltné „mulatság” címén. Fogadott a házában 200 vendéget; társasébed volt 36, melyen a vendégek átlagos száma 20; a vendégek száma a reggelire 50; a második regge lin 275; állami ebéd volt 3, melyen a vendégek átlagos száma 90; részvétel a kormány tagjai által adott ebédeken összesen 8 ízben; hangversenyt adott az elnöknek 6 ot, melyen a vendégek átlagos száma 300-ra, mindhárommal összesen 1800-ra; állami fogadások 5 ízben; az ujesztendők fogadásán 8000 látogató; négy más állami fogadás vendégei 7200-an; Rooseveltné délutáni magán fogadónapjai 5 ízben 1200—1200 vendéggel. . . . Es ez még nem is a teljes lista!

— **A világ népességéről.** Egy angol tudós, Major Craigie Londonban, a királyi statisztikai egyület dísztermében tartott előadás keretében, a világ népességéről mondott érdekes dolgokat. Az érdekes számok a föld népének gyarapodásáról szólnak elsősorban. Az utolsó hét évtizedben Európa lakossága kétszázötvenhat millióról négyszáz millióra emelkedett. Az Ázsia és Afrika népessége körülbelül szintén ilyen arányban növekedett, míg Amerika éppen negyedszeresére több lelket számít, mint 1830-ban. Hetven évvel ezelőtt a föld népessége nyolcszázötvenhat millió volt, míg ma kérek ezerhatszáz millió lelket számíthatnak. Ami az egyes nemzetek létszámának gyarapodását illeti, ebben Németország foglalja el az első helyet, míg Franciaország az utolsó helyre szerült. Az előbbinek lakossága 1830. óta nyolcvannyal százalékkal, az utóbbi csak két százalékkal szaporodott. Magyarország és Ausztria ebben a statisztikában a harmadik helyet foglalja el, amennyiben ma ötvenhét és háromtized százalékkal több a lakossága, mint 1830-ban. A városok lakosságát nagyjában ismerjük és helyszűke miatt Major Craigie előadásának erre vonatkozó részét nem ismertetjük. A vagyon gyarapodásáról is érdekes számításokat tett az angol tudós. Szerinte a mai viszonyok között átlag hatezer korona esik minden egyes emberre. Ha ez a valóságban is így volna, csak jómódu emberek lennének a földön.

— **Rigó Jancsi apósa haldoklik.** Az ország híressé lett cigánya Rigó Jancsi, még mindig nincs elválva feleségétől Barcza Mariskától. Azon alkalomból, hogy Rigó apósa az öreg Barcza Jóska, a híres *Simplicius* haldoklik, lapunknak most a következőket írják: Egy diadalmas németalföldi kirándulás után az öreg Barcza maga mellé fogadta a banda elejére Mariska leányának az urát, aki nem volt más, mint Rigó Jancsi, a százszor szép hercegasszony világhírű barátja, keleten esztiztak a dícsőségben. Az öreg a nyugalmat szomjuhozta s leginkább csak az ő kedves jó embereinek, a mulatók kaposi uraknak húzta s az elegáns nevető szemű Jancsi volt a banda vezére. Már itthon bomlott utána az asszonyféle, de a világ minden kincsénél többre tartotta akkoriban az ő szép Mariskáját, akit a zárdából vitt az oltár elé. Mariska asszony, a ki igen jól nevelt hölgy vala, maga is szerette az urát és 1894-ben, a mikor a banda Párisba kapott meghívást, el is kísért a sajnápari Babylonba. Ez volt a banda utolsó külföldi szereplése. Párisból szomorúan tért meg a népség, szomorúan és hiányosan. Rigó Jancsi nélkül. Az öreg Barczát faggatták, vallatták idehaza, hol hagyta a vejét. Csak pironkodott a szegénység nagysokára mo'yogott valamit: Beletévelyodott egy hercegné. Tulajdon hinteján jár, hátul van a bak, piros frakkos inas ül rajta. Hogy az a hétrétű radnai ménkü üssön beléje! Eleinte mesolyogtak a vén cigány beszédén, amolyan dicsekvőnek hitték. De aztán jött a hír, hogy Rigó Jancsi Budapestre látogatott Chimay hercegnével s így kiderült, hogy miért is jár a szép Barcza Mariska fekete gyászban. Azóta mindig betegeskedett *Simplicius*, a ki nagyon szívére vette a dolgot. A feleséget is eltemette, a bandája is szétbomlott néhányszor, egyik csapás a másik után érte. Az a fránya rücs-

kös cigány, ahogy Rigót nevezte, a szerencsétlenséget csóstitul hozta rája. Pedig folyton bizakodik, hogy leszalad egyszer csak a János csillaga: Gyűn még maradék kásáért a küszöbömre. Szegény Barcza Jóska azonban alig éri meg veje bukását. Halálán van az öreg Kaposvárot.

— **Az első honorárium.** Gilbert, a kiváló angol drámaíró, érdekes dolgot mesél el az ő első darabjának sorsáról. „Ducamara” címmel írt egy rövid darabot és azt Mr Emden színigazgatónak mutatta be. — „Nos, a darab majd csak megy valahogyan, így szólt az igazgató, mikor átoivasta, — mennyit kér ön érte? — A szerző szívszorongva jelentette, hogy 30 guineaért oda adja. — „Mondjuk, hogy 30 font sterlingért, annyiért meg is veszem.” Mikor aztán Emden a checket átadta a szerzőnek, így szólt hozzá. — „Most pedig engedje meg, hogy egy jó tanácsot is szolgáltassak: az ilyen kitűnő színjáték szövegét ne adja el máskor ilyen olcsón!” — S ér, — így mesélte Gilbert, meg is fogadtam ezt a jó tanácsot.

— **Elfogott csaló.** Körülbelül egy hónapja, hogy több fővárosi kereskedőnél megjelent egy férfi, aki bizonyítványokkal igazolta, hogy ő Nagy Károly, a diószegi cukorgyár főgép-mestere. Elmondotta, hogy a gyár megbízásából jött árukat rendelni. Meg is rendelt mindenféle árut és felszedett 10—20 forint proviziókat. Vagy harminc helyen kapott így pénzt. A kereskedők elküldték az árukat, de ekkor kiderült, hogy csalóval van dolguk, mert a gyár senkit sem bízott meg áruvételéssel és Nagy Károly nevű főgép-mestere nincs is. A becsapott kereskedők a rendőrségnél tettek feljelentést, de már későn mert a csaló megszökött. Később kiderült, hogy Pozsonyba menekült, ahol éppen ilyen módon összeharcsolt 200—500 forintot. Amikor itt is égett talpa alatt a föld, elmene-kült Bécsbe. Itt azonban elfogták tegnap este. A csalóról kiderült, hogy ottan is hasonló módon csalt. Igazi neve Horváth Gyula, foglalkozása nincsen.

— **Világító vasut.** Amerikában még a természet is — amerikai. Ott dühöngnek a legborzalmasabb orkánok, ott esik békaeső a fehérből, szappan terem a tavak medrében és vért izzadnak a sziklák. Ehhez hasonló természeti csodáról írnak most New-Yorkból. Az ottani elevated railway — az oszlopokon épült városi vasut — sinein különös természetű jégkereg közpödött e téren. A sinek valóságos hóféhérekévé lettek s a jég — káprázatos villanyfényvel tündökölt, sziporkázott, akárcsak északi fény támadt volna az oszlopos vasut mentén. Ha vonat robogott végig a sínparon, olyan látvány volt az, mintha üstökös száguldott volna rajta keresztül. — Fényes, ragyogó lett attól az éjszaka és villámok cikzáltak a vonat körül. Az emberek százezre gyűltek a pályatest köré, bámulni a természeti csodát; a vasutvállalat pedig élénken sajnálta, hogy — nem lehet belépődíjat szedni a nyilvánosságért.

— **A fehérvári házasságszédelgő.** Spitzer-Fischer, a Szekesfehérvárott elfogott házasságszédelgő egri szélhámoskodásairól a következőket írják: Volt Egerben egy török kereskedő, aki egy ízben Pestre menvén bevásárolni azt a sürgőnyt küldte Egerbe a főispánnak, hogy egy török főúr, ki most nemzeti ügyében Pesten tartózkodik, Egerbe fog ellátogatni. Azon időtáiban történt ez, mikor nemzetünknek a törökök iránt való rokonszenve a legimpozánsabbban nyilvánult a pesti tüntetésekben. Értelhető tehát, hogy egy török főúr megérkezésének a híre nagy izgalmat keltett Egerben, különösen a jogászság körében. Hamarosan bandériumot és szőkeket toboroztak össze. A jogászság vezére Endrey Gyula mai országgyűlési képviselő volt. Mikor másnap a „főúr” egy erősen lefátyolozott hölgy kíséretében megérkezett, maga a főispán fogadta s vége-hossza nem volt a sok fényes dikciónak. Azonban már a bevonuláskor egy kis baleset történt. *Szederkényi* Nándor, ki szintén ott volt, a lefátyolozott hölgyben egy kasszirőre ismert, mire aztán az egész társaságot otthagya, de ott nem szólott senkinek. Fényes bankett várta a bevonulók, utána pedig a jogászság nagy gerrel vezette az ünnepeket a város török nevezetességeinek megtekintésére. Hogy, hogy nem, lassanként az a nézet terjedt el a városban, hogy szélhámosokkal van dolguk, úgy,

hogy az esteli bankettre már alig egy pár ember jelent meg, azok is elűnedezték. Másnap aztán a „főúr”, aki tulajdonképpen Spitzer volt, észrevétlenül elvonult a városból. Az egriek nagy szégyenkezve ismerték be, hogy mennyire felültek, de hallgattak.

— **Jótékonyág.** Pick Ernőné urnó édes atyja, Messinger József elhalálása alkalmából koszorúmegváltás címén az *Aradi Kereskedők Köre Erzsébet segítő alapja* javára és az *aradi íz. nőegyesületnek* 10—10 koronát adományozott az *Aradi Közlöny* útján. Az adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

— **Minden pontos embernek gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek.** Ajánljuk e célból az *Aradi Nyomda Részvény Társaság* nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— **Igen szép tavaszi aruk,** a legfrissebb cipők érkeztek Porter Vilmos Nagy Aruházába Aradon, a *Szabadság-téren*. — A cipő, valamint a férfi és női divat cikkeknél Porter Vilmos nagy figyelmet szentel. Ambár a közönség igen jól ismeri Porter cipőinek kitűnő tulajdonságait, mind a mellett nem tartjuk fölöslegesnek megemlíteni, hogy a *most beérkezett tavaszi aruk* különös elegancia, gondos munka és tartósság által keltenek méltó figyelmet. Porter cipői nem kinózzák a lábat, a formát nem veszítik soha, szabásuk pedig elegáns és szerfölött izléses. Kitűnő prima bőr képezi anyagukat, jó a felső bőr, amilyen egészséges és erős a talp is. Az aruk: igazán jutányosak, ily jó cipők olcsóbban valóban nem kaphatók sehol. Minden vevő az ismert fénykép kedvezményben is részesül 10 korona bevásárlásnál, a papírkeretért való 3 korona megtérítése mellett. Az ingyen fényképek különösen jól sikerülnek.

— **Telefon változás.** A 115. telefon szám, mely eddig Steigerwald Alajos száma volt, most Seelinger M. Andor uré és női mintacipészetének száma, mely változásra a közönség és telefon előzetőket figyelmeztetjük.

— **Dentolin fog-creme** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszal, Aradon.

— **T. üzletfelénk** szíves tudomására hozzuk, hogy *Bévez* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle** impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, kezeletel a legnagyobbak és arai igen olcsók.

— **Az aradi takaré- és segélyegylet** mint szövetkezet Petőfi utca 1. sz. az 1903 ik évben a 22-ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egyület tagjainak olcsón hitelt nyújt. Beirakozni lehet naponta: d. e. 9—12 ig d. u. 3—5 ig. Folyó évi február hó 9-től kezdve mindenkor délután 3—5 ig a felszámolás alatti 16 ik évtársulati egy törzsbetétéért 156 koronát és 20 korona osztalékot fizet.

Az igazságszolgáltatás tévedései.

(Ártatlanul elítéltek.)

Arad, március 13.

Mindsűrűbben fordul elő a megdöbbentő eset, hogy a bíróságok felületessége miatt ártatlanul szenved esztendőknön át egy-egy elítélt. Franciaországban rövid néhány hónap óta már három ilyen eset fordult elő.

Kétőt egy Jaques *Dhur* nevű újságíró fedezett fel Uj Caledóniában s mindkettőt, egy feleséggyilkosság miatt ártatlanul elítélt gyógyszerész, és egy szintén gyilkosság miatt elítélt *Chales* nevű munkást a bíróság fölmentette: most, rengeteg hosszú szenvedések után.

A harmadik eset, amely szintén Franciaországban történt, a maga nemében pártatlanul érdekesítő regénynek vehető inkább, ha nem

volna bírői dokumentumokkal kreditálva. Ennek a regényszerű esetnek a hőse Eugéne Degraeve tengerészkapitány, akit gyilkosság és kalózkodás miatt vittek Uj-Caledóniába gályarabságra.

Az 1891-ben Degraeve Niurohaiti nevű Oceánjáró hajónak volt a kapitánya s az őcsese az első hadnagy. Egy vihar alkalmával a legénység fellázadt a kapitány és az első hadnagy ellen s ugyanekkor szerencsétlenül járt egy Gibson nevű matróz. Amikor a hajó a Carolina elé ért, a legénység, félve a lázadás következményeitől, megszökött a hajóról. Csak a mulatós szakács, névleg Myret maradt a hajón, hogy egy pokoli tervét végrehajtsa. A szakács 1000 piasztart követelt a két testvértől s amikor ezek nem voltak hajlandók az összeget neki átadni, feljelentette őket s a kapitányt és őcsesét le is tartóztatták. Myret azzal vádolta a két testvért, hogy Gibsont és az összes legénységet lemészárolta, egyedül ő menekült meg a haláltól. A bíróság, noha csak egy tanu volt, aki ellene vallott, halálra ítélte a kapitányt.

Ezt a halálos ítéletet végre is hajtották volna, ha II. Oszkár svéd király közbe nem lép a kapitányért, hálából azért, hogy az egyszer megmentette a svéd hajó legénységét. A királyi közbenjárásra élethossziglani fegyháza ítéltek Degraevet és őcsesét. A hadnagy négy évi szenvedés után Uj-Caledóniában meghalt. Holttestét a cápáknak vetették zsákmányul a tengerbe.

Történt aztán öt évvel az ítélet kihirdetése után, hogy öt manilaki lakos jelentkezett azzal, hogy gyanusnak tűnik nekik a Myret tanuvallomása. Erre Loubet elnök megkegyelmezett az elítélteknek. Hanem a pert nem engedték akkor revízió alá venni. Most aztán fordulat állott be. Egy Broyer nevű matróz, aki jelenleg egy párisi árucarnokban van alkalmazásban, jelentkezett, hogy a minap együtt borozott Myrettel, aki részegségében bevallotta, hogy Degraeve ártatlan, mert csak az ő bosszúja miatt ítéltek el. Broyer eleintén nem akarta az esetet feljelenteni, mert félt a bíróságoktól, amelyeket „sohsem jó érintkezésbe lépni.” Csakis egy bajtársa biztatására jelentette fel a bűnös Myretet.

A revíziót most megindították s addig is rehabilitálta az ártatlan tengerész kapitányt Monaco hercege, aki kitűnő állást adott neki.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A méregkeverő káplán. Lapunk mai számában írtunk arról a szenzációs bűnpörrel, mellyel a klagenfurti törvényszék foglalkozik. Maseh Tamás karintiai káplán megakart mérgezni Stirnadt nevű plébánost. Megmérgezte a misebort; a plébános ivott belőle s hetekig beteg volt tőle. A káplán azért akarta eltenni láb alól, mert ellopta a takarékpénztári könyvét, s attól tartott, hogy a plébános rájön a lopásra. Ebben a bűnpörben, mint Klagenfurtból táviratozzák, két napi tárgyalás után ma mondott ítéletet a törvényszék s a káplánt tizenöt évi súlyos börtönnel sújtotta.

§ Fölmentett gyilkos. A szegzárdi kir. törvényszék tegnap tartotta meg a szándékos emberöléssel vádolt Nagy Szabó István hegypász-

tor ügyében a végtárgyalást. Nagy Szabó István ugyanis 1902. december 16-án a tolnamegyei Némedi község határában, a kis-gyanti szőlőhegyen a végrehajtást szenvedő Hejzinger Pált agyonlőtte. A mondott napon a végrehajtó megjelent Hajzinger prësházában, hogy ott a lefoglalt tárgyakat elárverezze. Hajzinger azonban fejszével fenyegette mindazokat, a kik valamit venni mernek és el is kergette a vevőket. A végrehajtó látván a vészélyt, az ügyvédi irnokkal kocsira ült, hogy a közelben fekvő Pincehely községből esendőröket hozzanak. Mialatt távol voltak, azalatt Nagy Szabó István hegypásztor, mivel őt Hajzinger megtámadta, közvetlen közelből agyonlőtte. Ebben az ügyben volt tegnap a végtárgyalás, a melynek befejeztével a bíróság azon az alapon, hogy Nagy Szabó István önvédelemből lőtte agyon Hajzinger, a vád és és következményei alól fölmentette a vádlottat.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 13.

Állandó tavaszi száraz időnk van, pedig úgy az őszi, mint a most elvetetett gabnára, már égetően szükség van jó esőre.

Az árak még változatlanok, az üzlet tovább pang.

Béhozatal mintegy 1500 métermáza buza és 800 métermáza tengeri, melyet napi fogyasztónak vásároltak.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súly-gységet véve alapszámításnak, korona értékben:

- Buza I-ső minőségű 7.20—7.35.
- Buza közép 7.10—7.15.
- Tengeri 5.50—5.60.
- Rozs névleges jegyzés 5.70—5.80.
- Arpa névleges jegyzés 5.20—5.80.
- Zab névleges jegyzés 5.40—5.50.
- Az irányzat változatlan.

— Fizatásképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Musztachi Marco, Triest. — Schmidt Sámuel, Bécs. — Trebner Zsigmond, Bécs. — Fodor L. Lajos fogtechnikus, Budapest. — Morvay I., Brood. — Gutheim Ferenc, Schlukenau.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 13.

Déltőzsde. Buzakínalát mérsékelt, a vételkudv korlátozott. Lanyha irányzat mellett 12,000 métermáza került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonák bányadtak. Időjárás szép.

Konkizás. Berlin 1/2, páris 15-el magasabb.

Zárhat 13 órakor:

Buza áprilsra	7.68—7.69
Buza májusra	7.56—7.57
Buza októberre	7.54—7.55
Rozs áprilsra	6.78—6.80
Rozs októberre	—
Zab áprilsra	6.09—6.10
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.13—6.14
Tengeri júliusra	6.21—6.22
Rapce augusztusra	11.90—12.—

Zárhat 5 órakor:

Buza áprilsra	7.64—7.65
Buza májusra	—
Buza októberre	7.51—7.52
Rozs áprilsra	6.76—6.77
Rozs októberre	—
Zab áprilsra	6.08—6.10
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.10—6.11

Tengeri júliusra 6.17—6.18
Rapce augusztusra —

Zárhat 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	690.—
Magyar hitelrészvény	747.25
Leszámlakóbank részvény	457.—
Rima-Murányi vasúti részvény	481.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	693.75
Közuti vasút	617.50
Városi villamos vasút részvény	315.—

S z e s z ü z i e t.

— Március 13. —

Mai jegyzések: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított mazók 12.90—13.— korona mmassánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 128—9 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 134—6 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 133—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 132—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 134—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 132—4 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 130—2 fillérig.

Sertésüzem. Március 10. napján volt készlet 23,806 darab, március 11. napján felhajtott 1160 darab, március 11. napján elszállított 340 darab, március 12. napján maradt készlet 24,568 darab. Ualet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsde.

Budapest, március 13.

Magyar aranyárjádék 4%	131.10
Magyar koronajádék 4%	99.50
Magyar arany 4 1/2 %	93.25
Magyar ezüst 4 1/2 %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	199.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	159.75
Osztrák papírjádék	100.35
Osztrák járadék ezüst	100.35
Osztrák járadék arany	121.—
Koronajádék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1585.—
Magyar hitelbankrészvény	744.—
Osztrák hitelbankrészvény	688.—
Osztrák-magyar államvasút	693.25
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.10
46met birodalmi marka	117.15
London	240.32

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.06
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.33
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjeli 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.36
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

<p>Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsártra, takarítónőre, kertészre,</p>	<p>gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége</p>	<p>Aki üzletet, bútort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,</p>	<p>birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván</p>	<p>Aki férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórákat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,</p>	<p>gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulókat felvenni kíván</p>	<p>az Aradi Közlöny kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Kerpel Izsó

könyv-, papír-, zenemű-kereskedése, kölcsön-könyvtára és antiquariuma
Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Mivel új üzlethelyiségem óriási méretei lehetővé tették, hogy papír és írószárúkat nagy mennyiségben, a legközvetlenebb gyári forrásokból szerezzem be, — nemcsak a szakmába vágó minden cikk készleten tartása által, de olcsóság és az áruk kitűnő minősége tekintetében is, valóban meglepőt nyújthatok.

Hogy az irodák szükségletének is minden irányban teljesen eleget tehessek, megszerzem

Posner Károly Lajos és fia

a főváros legelőkelőbb üzleti-könyv gyárának teljes bizományi lerakatát, úgy, hogy mindazon irodák, melyeknek évek ho szu során át a legjobbnak elismert Posner-féle üzleti könyveket minden alkalommal Budapestről kellett hozatniok, — ezentul nálam bármely méretű Posner-féle üzleti-könyvet, (a legnagyobbakat is) eredeti gyári áron kaphatják, minden nyújtható előny megadása mellett.

Ugy ügyvédi, mint kereskedelmi és gyári irodák, valamint bankok és takarékpénztárak szives figyelmébe batorokodom ajánlani, hogy miután most irodai szükségleti cikkek nálam teljes választékban vannak raktáron és azokat valóban versenyrakkal árusítom, — évente nagy megtakarítást eszközölhetnek, ha irodai szükségletüket nálam szerzik be.

Festőminták nagy választékban, úgy eladásra, mint kölcsönzésre. Aquarell és olajfestékek a legfinomabb minőségben. Gyönyörű képek, olajfestmények, új és régi acél és rézmetszetek, divatos szép rámkában. Új és használt hangjegyek jutányos áron. Minden zenemű-ujdonság raktáron. A nálam vásárlandó zeneművek üzletben, az ott lévő zongorán átjátszhatók.

Egyben van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy

15,000 hangjeggyel
zenemű-kölcsöntárt
nyitottam.

Havi bérlet 2 korona, vagy hangjegyenként 20 fillér. Vidéki bérlet is a legügyesebb kiszolgálásban részesülnek.

Előnyös, nagyobb könyvtárvételek folytán üzletem antiquár osztályában regények, diszmvékek, szakmunkák, továbbá egész francia és angol könyvtárak igen jutányosan szereshetők be. Végül a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom

60,000 kötetes
kölcsönkönyvtáramat,

a melyet ismét több száz kiváló új művel szaporítottam s a melyet az eddigi helyiségből az új üzlethelyiséggel kapcsolatos külön nagy terembe helyeztem át. Bejárat a kölcsönkönyvtárba az üzleten, a Fischer-palota kapuján át és a Batthyány-utca felől is.

Minden törekvésem oda irányul, hogy a m. t. közönségnek előnyös, újat nyújtsak és szolid áruk, valamint figyelmes kiszolgálás által nagybecsű bizalmát kiérdemeljem.

Szives párfogást kér

kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

NAPIREND.

Március 14. Szombat. Róm. kath. naptár: Mathild. — Protestáns naptár: Mathild. — Izraelita naptár: Sabbat, Ki Tisza. — Görög-keleti naptár (március 1.): Tódor. — A nap két óra 1 perckor, nyugszik 5 óra 48 perckor. Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Eraklye-muzeum helyisége mellett ülésterem

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, semmi, vagy kevés csapadék.

Március 14. Az arad hegyvidéki turista-egyesület tréfas estélye este 8 $\frac{1}{2}$ órakor (Vass-szálló.) — Az aradi zenede növendékeinek házi estélye este 7 órakor (Polgári fiúiskola.) — A Névtelen jótékonycélu asztaltársaság havi ülése este 8 órakor (Magyar király vendéglő.)

REGÉNY-CSARNOK.

Ezüstsugár.

— Regény. —

Irtá: Doyle A. Conan.

[4]

(Folytatás.)

— Gregory rendőrfelügyelő, — folytatta Holmes, — igen tehetséges ember, kitűnő rendőrszt. Nagy dolgokra volna képes hivatása körében, ha csak egy csepp képzelőtehetsége is volna. De ez hiányzik belőle teljesen. Az első amit tett, az volt, hogy kikutatta és elfogta azt az embert, akire a gyanu természet szerint leg-súlyosabban nehezedit. Nem volt nehéz megtalálni, mert ismerik az egész környéken. Fritroy Simpson a neve, tekintélyes, művelt családból származik, vagyonát a loversenyeken verte el s most egészen uri módon megél abból, hogy a londoni verseny-klubokban tiszteséges kis könyvfogadásokat köt. Fogadó könyvének átvizsgálása után kiderült, hogy ötezer font erejéig tartott fogadásokat Ezüstsugár ellen.

Elfogatása alkalmával önként megvallotta, hogy azért ment Dartmoorba, hogy tudakozódjék a kings-pilandy lovakról s egyuttal megtudjon egyet más egy másik kiváló telivérről. Desboroughról is, mely Brown Sias felügyelet alatt a copletoni istállóban van. Nem is iparkodott eltagadni a gyilkosságot megelőző estén viselt dolgait, de kijelentette, hogy nem volt semmiféle rossz szándéka, csak közvetlen forrásból akart híreket szerezni. Mikor megmutatták neki a nyakkendőt, szemmeláthatóan elsápadt s képtelen volt megmondani, hogy a kendő miképpen jutott a meggyilkolt kezébe. Nedves, átázott ruhája kétségbevonhatatlanul bizonyította, hogy azon az esős éjszakán künn járt a szabadban, s hurral bevont, ólommal beöntött botja éppen olyan fegyver volt amilyen a szegény lovászmeister halálos sebesüléseit ejteni lehetett.

— Ellenben Simpson testén nem volt seb pedig Straker késének véres voltából ítélve, kétségtelen, hogy legalább egyik megtámadóját Straker is megsebesítette.

— Ime, Watson — fejezte be Sherlock Holmes, — röviden összefoglalva ez a tényállítás. S ha tudnál valamelyes felvilágosítást adni, igen nagy szíveséget tennél nekem.

Feszült érdeklődéssel halgattam tásam világos és érthető magyarázatát, mert, bár a történetket már legnagyobb részt ismeretem, csak most ébredtem tudatára összefüggésüknek s tulajdonképpen jelentőségüknek.

— Nem történhet-e meg, szoltam, — hogy Straker vonaglásai közben maga ejtette a combján a sebet. Mert minden olyan sérülésnél, mely az agyvelőt érinti, igen heves vonaglások és rángások lépnek fel.

— Nemcsak hogy megtörténhetett, hanem a legnagyobb mértékben valószínű, hogy meg is történt. — felelt Holmes. — S ebben az esetben elesik egyik legfőbb bizonyíték, mely a vádlott javára szolt.

— És mégis, — feleltem, — nem tudom megérteni, hogy mit képzels a rendőrség? Hogyan történt szerinte a dolog?

— Attól félek, hogy a dolognak bármilyen felfogása ellen súlyos kifogásokat lehet tenni, — felelte Holmes. — A rendőrség, azt hiszem, abban a véleményben van, hogy Simpson, miután ráhintette az ópiumot a lovászlegény eledelére, álkulcsos, melyet tudja Isten hol szerzett, belopózkodott az istállóba, hogy ellopja a lovat. A fejére tette a kantárt is, mert az is hiányzik. Az istálló ajtaját nyitva hagyta s távozott a mocsáron át; Straker vagy szemben találkozott vele, vagy utólérte. Természetesen harc fejlődött ki közöttük, melyben Simpson nehéz botjával agyonütötte a lovászmestert, míg ez a védelmére elővont késsel nem tudta megsérteni a rablót.

A tolvajnak aztán vagy sikerült biztos rejtékhelyre vinni a lovat, vagy pedig elszabadult a telivér s most is valahol a mocsárban bolyong. Így gondolja a dologt a rendőrség, s annak a sok valószínűtlenségnek ellenére is,

mellyel e magyarázat során találkozunk, mégis ez a legvalószínűbb.

— Mihelyt ott leszek a helyszínén, — mondá Holmes, — azonnal jobban a mélyére fogok látni a dolgoknak... addig meg kell maradnunk jobb híján azon az állásponton, melyet most elfoglalunk.

(Folytatás következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 154. sz.

Páros.

Szombaton, 1903. évi március hó 14-én:

Bob herceg.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Irták: Martos Ferenc és Bakonyi Karoly. Zenejét szerzte: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

A királynő	Csigaházi B.	Hadnagy	Gózon Béla.
György, fia	Rózsa Lili.	Lordkancellár	Köszegi K.
Viktória	Szilassy J.	Tom, bátyja	Győre Alajos.
Lancaster	Békassy Gy.	Annie, leánya	Karácsonyi.
Pomponius	Polgár S.	Plumpudding	Sarkadi A.
Hopmester	Füredi J.	Gipsy, fűszeres	Németh J.
Táncmester	Juhász S.	Pickvick	Tukorai L.

Kazdats este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Limbbeck János

első magy. kir. szab. érokoporsó-cyára és temetésrendező intézetéből.

Dr. Korbuly Mihály, Meixner Emilné, szül. Korbuly Berta és férje Meixner Emil, Korbuly Gyula, Dr. Korbuly Dzsó és neje szül. Leovits Julia, Korbuly László, Korbuly Aladár, Meixner Emilke, Ilonka, László, Korbuly Erzsike, úgy a saját valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legjobb apa, após és nagyapa

KORBULY GYÖRGY

urnak,

f. é. március hó 13 án, d. u. 2 órakor, életének 68 ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogultnak földi maradványai március hó 15-én, d. u. 8 órakor fognak a gyszahzból, Fábian-utca 6. sz. a rom. kath. szertartás szerint beszanteltetni és a helybeli felső temetőben lévő családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. — Az engesztelő szt. miseáldozat a boldogult lelki üdvéért március hó 17-én, d. e. 10 órakor fog a helybeli főt. Minorita-tyák ideiglenes templomában (Kölcsey utca) az egek Urának bemutatatni.

Arad, 1903. március hó 13 án.

Áldás és béke lengjen hamvai felett!

Holnap
jelenik meg

„Jövendő“

3. száma,
ára 20 fillér.

Aradon kapható:

Ingusz I. és fia

könyvkereskedőnél.

Városi és megyei telefon: 517.

Magy. kir. államv. üzletv. Szeged.

4801—1903. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Mitrovicza állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezenel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1903. évi szeptember hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1908. évi augusztus 31 ig.

Bérlőnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: I—II. oszt. étterem 89 m², söntés 12 m², 2 szoba 46 m², cseléd szoba 12 m², 1 konyha 33 m², 1 tálaló 18 m², 1 éléskamra 9 m², 1 bor-pincze 30 m², 1 fás és zöldség-pincze 26 m², 1 padlásrész 92 m², 1 gazdasági udvar.

Az egy korona bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak fönt kiirt Mitrovicza állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi április hó 1-én déli 12 óráig alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnöknél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1908. évi márczius hó 31-én déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályu váró és étterem fűtése és világításának felét a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1903. évi márczius hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

10176—1902. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy az aradmegyei takarékpénziár végrehajtónak, Klepe György és neje Taur Maruczta végrehajtást szenvedő elleni 5854 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradkir. törvényszék területén lévő, Kurtics községben fekvő, a kurticsi 1153. számú tkvben A. I. 1—5. sor alatt foglalt és Klepe Györgyné nevén álló ingatlanra az árverést 1600 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1903. évi április hó 1-ső napján déli 10 órákor Kurtics községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100°. át, vagyis 160 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1903. évi január hó 9 ik napján. Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tészi bíré.

654

6328—1903.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minis-teriumnak értesítése szerint a m. kir. honvéd főreáliskolában és a honvéd Ludovika akadémiában az 1903—1904. tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a hivatalos lapban köz-
zétételezt.

Miről az érdeklődőket azzal értesítjük, hogy a részletes pályázati feltételeket a katonaugy osztályban betekintheik.

Arad, 1903. évi márczius hó 7.

A városi tanács.

M. kir. államv. üzletv. Aradon.

5440—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Gyulafehérvár állomáson létesítendő mély furatu kut furásával kapcsolatos munkákra.

A költségsszámítás, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati föltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltétfüzetek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában továbbá a békés-csabai és h. m. vásárhelyi osztálymérnökségeknél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi márczius hó 31 én déli 12 óráig kell benyújtani, alulirtott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a gyulafehérvári mély furatu kut furási munkáira“.

Ajánlatok csakis a mélyfuratu kut furásával kapcsolatos összes munkákra nyujthatók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi márczius hó 30 án déli 12 óráig 200, azaz Kétszáz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevétel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje e pályázati határidőtől számított 2 hében állapittatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. évi márczius hó 8 án.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

2916—1903. kh.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. minis-ter ur öngyméltósága az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. cz. 3. §-a alapján kiadott 14837—1892. sz. kereskedelemügyi ministeri rendelet II. A. 1. pontjához a következő rendelkezést füzte:

g) A baromfi hizlaidák üzemben tartásával járó összes munkálatok vasárnapokon és Szt. István király napján egész napon át végezhetők.

Arad, 1903. évi márczius 4.
Sarlót,
főkapitány.

Magyar királyi államvasutak.

15557—1903. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága az uj istvántelki gépészeti berendezéséhez szükséges közlőművek, villamos ellenközlőművek, daruk, villamos erőátviteli és villamos világítási berendezések, különféle daruk, a vízmű, egy munkásfürdő berendezése, a lényező műhely gőzfűtési berendezése, műhelyi és irodai vaskályhák, gőzkazánok, különféle csővezetékek, a személykocsik gőzfűtési berendezéseinek kipróbálására szolgáló berendezés, légvezetékek, ex-naustor berendezések (fűst és gyaluforgács), végre pedig beton alapozási és kemenozze építési munkák létesítésére, illetve szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlattételre szükséges műszaki leírások és vázlatrajzok, valamint a különleges feltételek a magy. kir. államvasutak E. II. gép-szerkesztési szakosztályánál (Andrássy-ut 75. sz. III. em. 17. ajtószám) betekintheik.

Az ajánlatok lepecsételve egy koronás bélyeggel, valamint „Ajánlat a 15557—1903. számhoz” felirással ellátva, legkésőbbben folyó évi márczius hó 28 án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak gépészeti főosztályánál benyújtandók.

Bánatpénz fejében az ajánlott összegek 5% vagy készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok fentjelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő, megjegyezvén, hogy az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb utolsó árfolyam szerinti értékben számíttatnak, de névértéken felül nem fogadtatnak el. A bánatpénz letételéről kiállított letétjegy az ajánlatokhoz nem csatolandók.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, ajánlattevőket az általuk ajánlott összes gépek és berendezések, vagy csak azok egy részének szállításával bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más céget a szállítással megbizhasson és a szállítástól egészen eltekint-hessen.

Ajánlattevő ajánlatával annak benyújtásától számítva 3 hónapig kötelelettségben marad.

Budapestben, 1903. évi január hóba.

M. kir. államvasutak.

(Utányomat nem díjazatik.)

Allein echour Balsam
aus der Schatzkammer der Kaiserin
A. Thierry in Pragrad
bei Pöls in Südtirol

Miért szenved ön?

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSOT

használja kiváló hatással sebek gyógyulására és fájdalmak enyhítésére re-
lümihathatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellifajás ellen
gyermekgyasoknál, a tejáradat csökkentésénél, mellkeményedésnél,
cauzos állapotoknál, nyilt sebeknél, dagadt lábaknál és csontszu ellen
vágás, szúrás, lősebek és ütéseknél, genyvedeses sebek, Carbunkulus és
minden égési sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekvés által előidézett
sebeknél, betegseknél, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balszam és centifolia kenőcse.

Ezen két gyógyszerükben utólérhetetlen szer nincs kitéve meg-
romlásnak, hanem ellenkezőleg, mentől régebbek, annál értékesebbek
és hatásosabbak, ugyazintén nem szenvednek sem a fejtől, sem a for-
róságtól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig ered-
ményt és segítséget hoznak, mindenesetre azokban, hogy nem szabad
hamisítványokhoz, vagy érték- és hatástalan ugynevezett pózerekhez
nyulni, mely csak cztálatan pénzkidobás, hanem tartanak magunkat ezen
két régóta bevált, olcsó, megbizható s a mellott teljesen ártalmatlan,
világhírű szerekekhez, melyeket minden háznál készletben kellene tartani.
Ahol nem kapható a valódiság minden ismertetőjével, rendeljük
egyszerűen direkt a következő czimen:

THIERRY (A.) gyógyszerész védangyal-gyógyszertára Pragrad, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
Budapesti főraktár: Török J. gyógyszerészárban, Király-utca. Zágrábban Mittelbach S. gyógy-
szertárban és Bécsben Brády C. gyógyszerészénél. 2714/III.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A református templom

közelében egy kényelmes uri magánház, vízvezetékekkel, fürdőszobával, befésített arnyas udvarral eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 649

Szappan,

kitűnő minőségű, régi, száraz házi szappan kilója 40 krért kapható Maisztrovits Jánosnál. 658

Eladó vegyeskereskedés,

házzal, 2 korcsmajoggal, tőzsdével, egyedüli korcsmák a faluban, az üzlethez tartozik mészke termelés, mész-szállítás, márványbánya munkások ellátása, eperszedési jog, a községben van 2 nagy fátalap, körjegyzőség, csendőrség. Értekezhetni Breier Izidorral, Kaprióra, Soborsin. Szükséges tőke 3000 frt. 651

970—1908. pm.

Hirdetmény.

A hibás szálló oltványokkal való kereskedés meggátolása céljából a m. kir. földmivelésügyi miniszterium körrendeletet bocsátván ki, erről az érdeklődőket az al értesitem, miszerint ezen rendelet hivatalomban betekinthető. Arad, 1908. évi március hó 10 én.

Institútoris,
polgármester.

Eladó vastartók.

Nagy vastartó- (traverz)-
készletünket

cartel-áron alul eladjuk.

Régi építési anyagok,

u. m.: használt parketta, vizkagyló, folyosó rácsok, erkély rácsok, vasajtók, vasablakok, vas spaletták, ajtók, ablakok, vörös márvány- és homokkő folyosó-lapok

olcsón eladók.

Fodor és Reisinger,

mérnökök, építőmesterek.

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemos ízű
Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 körjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Brzsebethhez címzett és Hajós Arad gyógyszerárában Aradon. 1819

Városi és megyei telefon 115.

Tisztelettel felhívom mélyen tisztelt ve-
vőim és a n. é. közönség szives figyelmét,
hogy 134

színes bőr különlegességeim a
tavaszi idényre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikkesebb divat szétint
pontosan eszközölk.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

Zongora készítő és hangoló ipar átváltozása!

Van szerencsém a tek. közönség szives tudomására hozni, hogy a fent nevezett iparomat

Deák Ferencz-utca 36. sz.

(Hirschmann-féle házba) helyeztem át, és a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be. 241

Szakszerűen eszközölk mindennemű javítást és hangolást helyben és vidéken. A tek. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Neumann Antal

zongora készítő és hangoló

Arad, Deák Ferencz-utca 36. sz. (Hirschmann-ház.)

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

6311—1902. szhoz.

Hirdetmény.

Van szerencsénk az utazó közönségnek b. tudomására hozni, hogy a motor-kocsik hirdetett menetrend szerint f. év március hó 15-től kezdve naponta közlekedni fognak.

Arad, 1908. március 12.

Az igazgatóság.

Eladó ház.

Radnai-uton 10/a. szám alatt egy emeletes ház kedvező feltételek mellett is szabad kézből

eladó.

All 14 lakosztályból és egy bolthelyiségből.

Értekezhetni ugyanott a házban.

Egy kisebb bolthelyiség esetleg lakással együtt 500

kiadó.

Posta cím: Müller J. és fia Arad.

Ruha festészet.

A tavaszi idény beálltával tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint

férfi és női tavaszi felöltők, gallérok (Ceppek),

gyermek kabátkák,

férfi öltönyök, női ruhák

egészben, minden bontás nélkül

festetnek

vagy vegyileg tisztítatnak

Müller J. és Fianál

Aradon, 392

Asztalos Sándor-utca 2—3. — Forray-utca 4. sz.

Gyár: Halász-utca 29—30.

Posta cím: Müller J. és fia Arad.

VÖRÖS JÓZSEF

paplan és matráczkészítő

Aradon, Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy évek óta a Szabadság-téren létező paplan és matráczkészítési iparát Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám alá helyezte át.

Készít mindennemű

paplan és matráczokat

a legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségben, jutányos árban és pontos kivitelben. 604

Javítások jutányosan és a legnagyobb gondfordítás mellett elfogadtatnak.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Van szerencsém értesíteni a t. cz. hölgyközönséget, miszerint öltözőkeiket

női divat műtermemben

a legegyszerűbbtől a legegán-
sabbig beszerezhetik.

Fő törekvésam oda irányul, hogy tisztelt megrendelőim igényeit tiszta és kifogástalan munka által kiérdemelhessem.

Női divat műtermemben uri leányokat a szabászat minden ágában 40 forint díj mellett teljesen kiképezek.

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Schvarcz Nándorné

Arad, Hal-tér 6. szám.

Fizető leányok felvétetnek.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
osóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 73

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Pót-hirdetmény.

Az 1902. év november havában kiadott, a motoros menetekre vonatkozó hirdetményünk „Figyelmeztetések” című részének 6. pontja törölnöd és a következő új szöveggel pótolandó:

6. A bérlet-jegyek az alábbi megszorítás mellett feltétlenül, míg ellenben az állandó, évi- vagy időszakos-szabadjegyek, valamint az egyszeri utazásra kiállított szabadjegyek a motoros kocsik menetekre csak abban az esetben érvényesek, ha erre nézve érvényesítési záradékkal vannak ellátva.

Arad városával való forgalomban az érvényességi záradékkal ellátott állandó, évi- és időszakos-szabadjegyek minden ráfizetés nélkül használhatók, míg ellenben az érvényességi záradékkal ellátott, egyszeri utazásra kiállított szabadjegyekhez és a bérlet-jegyekhez a használt kocsik osztályra való tekintet nélkül az Aradra érvényes legolcsóbb III. osztályu menet jegy (30 fillér), vagy menettérti jegy (50 fillér), mint póttjegy váltandó.

Katonaszemélyek akár szolgál-
latban, akár szolgálaton kívüli utazásaiknál a motorkocsi díjszabás szerinti megállapított menetárból kedvezményt nem nyerne.

A II. kocsik osztályra szóló bérlet-jegyek a motoros kocsikon csak a III. kocsik osztályra érvényesek. Amennyiben elegendő hely van, a II. osztályu bérlet-jegyekhez egy III. osztályu jegy (póttjegy) váltása mellett az I. osztály használata megengedett.

Arad, 1908. március havában.
Az igazgatóság.